

ΕΚΔΟΣΗ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΠΛΩΜΑΡΙΤΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ 'ΒΕΝΙΑΜΙΝ Ο ΛΕΣΒΙΟΣ'

Πλωμαρίτικοι

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ-ΤΕΛΟΣ
Ταχ. Γραφείο
ΚΕΜΠΑ
Αριθμός Δελτίου
4273

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ - ΙΣΤΟΡΙΑ - ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ - ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΑΣ

ΖΗΝΩΝΟΣ 29-31 Τ.Κ. 10437 ΑΘΗΝΑ
Τηλ: 210-5233735 • FAX: 210-5233735

Α
Ν
Τ
Ι
Λ
Λ
Ο
Ι

www.plomarion.com

ΕΤΟΣ 33ο - ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 228

ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2010

ΠΛΩΜΑΡΙΤΙΚΟΙ ΑΝΤΙΛΑΛΟΙ

Τρίμηνη περιοδική έκδοση

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΠΛΩΜΑΡΙΤΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ «BENIAMIN Ο ΛΕΣΒΙΟΣ»

Ζήνωνος 29-31 Αθήνα • Τ. Κ. 10437 • Τηλ.-fax: 210 5233735

Εκδότρια-Διευθύντρια: Κανελλοπούλου - Βαμβαδέλλη Μαρία

Εύβοιας 25 Μεταμόρφωση Τηλ: 210 2810919 • web-site: www.plomaron.com

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Κανελλοπούλου Μαρία

Παναγιωτίδης Γιώργος

Ανδρόνικος Νίκος

Λυγερού - Τσίγκα Κατερίνα

Καζάζη - Καπερώνη Αμφιρίτη

Μαλλιαρός Δημήτρης

Μπελάς Μιχάλης

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

π. Ευστράτιος Μανωλέλης

Αντώνης Ανδριώτης

Αμφιρίτη Καζάζη - Καπερώνη

Γιάννης Κουτσαφέλης

Ε. Καλδής

Κλεάνθη

Υπεύθυνος Διεκπεραίωσης

Μπελάς Μιχάλης

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Κανελλοπούλου Μαρία

Ανδρόνικος Νίκος

Μπελάς Μιχάλης

Κολυβά Άρτεμις

Μαλλιαρός Δημήτριος

Ψαρράς Ευστράτιος

Μπούκη Μυρσίνη

Λυγερού - Τσίγκα Κατερίνα

Μουτζούρης Νικόλαος

• Τα κείμενα απηχούν τις θέσεις των συντακτών και όχι του Συλλόγου.

• Ανυπόγραφα κείμενα δεν δημοσιεύονται.

• Κείμενα και φωτογραφίες που στέλνονται προς δημοσίευση δεν επιστρέφονται.

• Το εξώφυλλο φιλοτεχνήθηκε από το συγχωριανό μας γραφίστα Γιώργο Νικ. Μουτζούρη

Περιεχόμενα

- 29 Μαΐου 1453 "Εάλω η Πόλις"σελ. 3
- Βενιαμίν ο Λέσβιος.....4-5
- Επιστροφή στην Άμαξο5-7
- Οι Μηλιές8
- Τινάζοντας τη σκόνη του χρόνου9-11
- Πλωμάρι, μια ανοχύρωτη πόλη 11
- Το Πλωμάρι μας μέσα από τις εφημερίδες: Δημοκράτης, Εμπρός και Πολίτης12-15
- PERGAMA-EFES-IZMIR-IZNIK-BURSA -ISMİT-KONYLI-İSTAMBUL15-16
- Χρήσεις οιοσπνευματωδών ποτών (και ιδίως του ούζου) στη νεοελληνική λογοτεχνία17-18
- «Αϊστρου μπουγιάϊστρου»18-19
- Μπράβο παιδιά19
- «Πλωμάρι - αρμενίζοντας στον χρόνο» Μετασυνεδριακές σκέψεις20-21
- Το Ποδαρικό22
- Αιγέας: Φιλικό ανθρωπιάς στο Πλωμάρι23
- Κοινωνικά24-26

Ηλεκτρονική σχεδίαση- εκτύπωση
-επιμέλεια-διεκπεραίωση έκδοσης
Εκδόσεις Γραφικές τέχνες

Καρπούζη

Καρπούζη Αριστεά & Υιοί Ο.Ε.

Θεοδοσίου 23 Ίλιον Τ.Κ. 13121

Τηλ-Fax: 210-2619003

Κιν. 6972624492 • e-mail: karpouzi@otenet.gr

29 Μαΐου 1453

“Εάλω η Πόλις”

Μετά από 1.120 χρόνια ζωής, η Βυζαντινή αυτοκρατορία απομονωμένη, σχεδόν στη στενή λωρίδα γης της Βασιλεύουσας παραδίδει το πνεύμα της, περισφιγμένη θανάσιμα από τις δυνάμεις του Μεχμέτ Β' και εγκαταλελειμμένη από τη Δύση.

Ο τελευταίος αυτοκράτορας **Κωνσταντίνος ΙΑ' Δραγάσης** κλείνει τον κύκλο της ζωής του ακολουθώντας επιταγές προγονικές: “[...] το να σου παραδώσω την πόλη δεν είναι απόφαση που θα πάρω εγώ ούτε κανείς άλλος από τους κατοίκους της. Ομόγνωμα δε, όλοι, προτιμούμε να πεθάνουμε και δεν υπολογίζουμε τη ζωή μας”, απαντά στην πρεσβεία υποταγής του επιτιθέμενου. Την ύστατη ώρα, εγκαταλελειμμένος και από τους λίγους Γενοβέζους μαχητές του Τζουστινιάνι, “[...] Βρυχόμενος ως λέων και την ρομφαίαν εσπασμένην έχων εν τη δεξιά, πολλούς των πολεμίων απέσφαξε και το αίμα ποταμηδόν εκ των ποδών και των χειρών αυτού έρρεεν [...]” για να πέσει λίγο αργότερα ως απλός στρατιώτης στην Πύλη του Αγίου Ρωμανού. Για να **“μαρμαρώσει”** τους επόμενους αιώνες στις συνεδρήσεις των ραγιάδων, να γίνει θρύλος για την κάθε γενιά.

Έτσι ήρθε η δύση της Ανατολής και η ανατολή της Δύσης. Η βυζαντινή λογισσύνη καταφεύγει -ως πρόσφυγας- στη Δύση μεταφέροντας το ανέσπερο φως. Όταν η σκοτεινή νύχτα του οθωμανικού Μεσαίωνα απλώνεται στην πρώτη, οι φωτεινές αχτίδες της Αναγέννησης καταυγάζουν τη δεύτερη.

“[...] Άπασαν την χώραν, την οποίαν πρότερον εχαιρόμεθα, από του Ελλησπόντου έως τα όρη της Αρμενίας προς Ανατολάς, την ήρπασαν, κατέσκαψαν τας πόλεις, εσύλησαν τους ναούς, ήνοιξαν τους τάφους, επλήρωσαν τα πάντα με αίμα και νεκρούς [...]”

γράφει ο λόγιος **Δημήτριος Κυδωνής** περιγράφοντας τα δεινά που ακολουθούν για τους κατακτημένους από τους Οθωμανούς πληθυσμούς.

Η σύντομη αυτή αναφορά αποτελεί μνημόσυνο, ελάχιστο φόρο τιμής στους αμύντορες της Βασιλίδος οι οποίοι έπεσαν υπερασπιζόμενοι τις παραδόσεις, την ελευθερία και την πίστη τους. Αποτελεί ταυτόχρονα εκδήλωση εθνικής μνημόνευσης, διότι “ουκ εισέτι εάλω και εάν εάλω η Πόλις ή μη μόνον εάν λησμονηθεί”. Η Κωνσταντινούπολη των χρόνων και των καιρών...

Α.Γ.Κ.

Μια πολύ ωραία προσπάθεια που πλέον έχει γίνει θεσμός, λαμβάνει χώρα κάθε Αύγουστο στο αθλητικό κέντρο Αμπελικού. Με πρωτοβουλία του συλλόγου Πλωμαρίου έκανε την εθελοντισμού & αλληλεγγύης “**Αμπελος**” & του πατερ Στρατή του Αμπελικού, κόσμου απ’όλα τα χωριά διεξάγεται πρωτάθλημα 5x5 μεταξύ των χωριών περιφέρειας Πλωμαρίου. Ήδη φέτος η προσπάθεια είναι ακόμα πιο οργανωμένη, με περισσότερα χωριά να συμμετέχουν στο τουρνουά που θα γίνει 16-18/10 και το ενδιαφέρον να κορυφώνεται.

Πέρυσι πρωταθλήτρια αναδείχθηκε η ομάδα του Μεγαλοχωρίου (με σήμα “κουκτζέλα”). Ο Δήμαρχος Πλωμαρίου έκανε την απονομή ενώ το πλήθος αποθέωσε την προσπάθεια

BENIAMIN Ο ΛΕΣΒΙΟΣ

Καλό θα ήταν να γνωρίζουμε λίγα απ' τη ζωή και το έργο του σοφού Βενιαμίν, του οποίου τ' όνομα φέρει ο Σύνδεσμός μας, "του παρεξηγημένου τιτάνα του εθνοφωτισμού", όπως γράφει στο σχετικό βιβλίο του, ο Γεώργιος Βαλέτας. Γι' αυτό καταφεύγουμε στο λόγο που εκφώνησε στο Μεγαλοχώρι, στα BENIAMINEIA, με την συμπλήρωση 185 χρόνων από τον θάνατό του, ο δάσκαλος **Γεώργιος Ψώμος**:

Η Λεσβιακή πείρα των 450 ετών Οθωμανικού ζυγού, έχει πολλά θαυμαστά να παρουσιάσει, από πλευράς προσφοράς δασκάλων του Γένους, για την ανάσταση του Έθνους. Πλήθος γνωστοί, αλλά και άγνωστοι και αφανείς, οι οποίοι με υπομονή και αυταπάρνηση φύσηξαν στις ψυχές των σκλαβωμένων ελληνόπαιδων την πίστη στο Θεό και την αγάπη προς την πατρίδα.

Μια τέτοια ευγενής και τεράστια ψυχή, ήταν ο μεγάλος Βενιαμίν ο Λέσβιος, καμάρι του χωριού μας.

Γεννήθηκε το 1759 και διδάχθηκε τα πρώτα του γράμματα, στο μαγευτικό αυτό τόπο, με τα γάργαρα νερά, τα θεόρατα πλατάνια, τα λαγκάδια, τα φαράγγια, τα ρουμάνια, με τ' αμέτρητα ξωκλήσια, τους ξεχωριστούς ναούς με τα καμπαναριά, τις μάντρες και τα υποστατικά, στο σημερινό Μεγαλοχώρι, που διεκδικεί το ζηλευτό προνόμιο ότι πρόσφερε και αυτό στον αγώνα για την απελευθέρωση από τον Οθωμανικό ζυγό.

Το πατρικό του σπίτι ήταν μικρό, απλό και οι γονείς του φτωχοί αγρότες, αλλά γνήσιοι ορθόδοξοι Χριστιανοί. Βλέποντας τη μεγάλη δίψα του Βενιαμίν για μόρφωση, τον έστειλαν μικρό παιδί στο Άγιο Όρος. **Έγινε μοναχός της μονής Παντοκράτορος**, όπου εκεί βρίσκονταν και **ο θείος του Βενιαμίν**. Από εκεί γρήγορα έφυγε και πήγε στις Κυδωνίες για ανώτερες σπουδές.

Ο βιογράφος του Γ. Αριστείδης γράφει: "Ωρμησε ως διψώσα έλαφος, όπως εν αυτή κορέση την προς τα γράμματα δίψαν..."

Στη συνέχεια πηγαίνει στην Πάτμο, Χίο, Ιταλία, Γαλλία και στην Αγγλία, στο Λονδίνο. Παρακολουθεί μαθηματικά, φυσική, φιλοσοφία και αστρονομία. Το 1800 γυρίζει στις Κυδωνίες, όπου διορίζεται δάσκαλος στην Ελληνική σχολή. Απ' όλα τα μέρη της Ελλάδας συρρέουν μαθητές και η φήμη της σχολής εξαπλώνεται και στο εξωτερικό, οι δε μαθητές φθάνουν τους 600.

Η φήμη του εξαπλώθηκε παντού. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα το φθόνο πολλών, ιδιαίτερα του **Αθανασίου Πάριου**, διευθυντή της σχολής Χίου. Ο Πάριος μαζί με άλλους καθηγητές και συνεργάτες του, τον κατήγγειλε για αθεΐα στον Οικουμενικό Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως Καλλίνικο Δ'.

Οι κατηγορίες ήταν: 1) Η γη κινείται, ενώ ο ήλιος είναι ακίνητος. 2) Τα ουράνια σώματα κατοικούνται από άλλα όντα και 3) ο ήλιος είναι σκοτεινός και ότι φωτίζεται εξ ανακλάσεως. Κατά τον Πάριο οι απόψεις του Βενιαμίν δεν συμβιβάζονταν με τις αλήθειες της Χριστιανικής πίστεως. Το 1803 η σύνοδος τον καταδικάζει. Όμως, με δύο επιστολές που έστειλε ο Βενιαμίν, η καταδίκη ατόνισε και δεν εφαρμόστηκε. Έτσι συνέχισε τη διδασκαλία του. Πηγαίνει στην Κωνσταντινούπολη, στο Βουκουρέστι και στο Ιάσιο.

Μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία και αφοσιώνεται στο έργο της. Έρχεται στη Σμύρνη, ένα απ' τα μεγάλα κέντρα της, για να σχολαρχήσει στην Ευαγγελική Σχολή. Στις παραμονές της Επανάστασης του 1821, αλλά και κατά την Επανάσταση, συνεργάζεται με τον Παπαφλέσσα, τον Αλέξανδρο Μαυροκορδάτο, το Νεόφυτο Βάμβα και δουλεύει άοκνα για την επιτυχία του αγώνα. Αργότερα γυρίζει από τη Σμύρνη στην επαναστατημένη Ελλάδα και δια μέσου των Ψαρών φθάνει στην Πελοπόννησο. Ακούραστος διατρέχει όλη την περιοχή, για να ενθαρρύνει τους αγωνιστές και να τους βοηθήσει. Τον βλέπουμε να υψώνει το λάβαρο της ελευθερίας και του ξεσηκωμού των νησιών σε όλα τα Κυκλαδονήσια.

Μετά το σχηματισμό ανεξάρτητου Ελληνικού κράτους, διορίζεται στο Υπουργείο Εξωτερικών και λίγο αργότερα στις 23 Απριλίου 1822, αναλαμβάνει την Αρμοστεία του Αιγαίου. Το 1823 μαζί με άλλους συντάσσουν το “Απάνθισμα των Εγκληματικών” που είναι ο πρώτος Ποινικός Κώδικας της επαναστατημένης Ελλάδας.

Εκτός από τον Κοσμά τον Αιτωλό, το Γαζή, τον Καΐρη και τον Κωνσταντά, κανείς άλλος λόγιος δεν μπήκε στη φωτιά του αγώνα, όπως ο Βενιαμίν, με τόση ανιδιοτέλεια και αυταπάρνηση.

Σύμφωνα με το συγχωριανό μας ιστορικό και διδάκτορα της θεολογίας, Γιάννη Μουτζούρη, ο Βενιαμίν δεν ήταν μόνο αναγεννητής των Κυδωνιών, αλλά και της Λέσβου. Φρόντισε για τη σύσταση Ελληνικών σχολείων στην Μυτιλήνη και στις κωμοπόλεις του νησιού, καθώς και για το διορισμό σ’ αυτά των καλύτερων μαθητών του, ως δασκάλων.

Δυστυχώς δεν μπόρεσε να δει την ποθητή μέρα της απελευθέρωσης. Αρρώστησε στο Ναύπλιο από την επιδημία του τύφου και πέθανε στις 27 Αυγούστου 1824. Έφυγε απ’ τη ζωή φτωχός, χωρίς τιμές και δόξες, ο απλός ιερομόναχος, ο άκαμπτος αγωνιστής, ο φωτισμένος επιστήμονας, ο ευσυνειδητός δάσκαλος.

Στη νεκρολογία του εκτός των άλλων ελέχθησαν και τα εξής: “Εδειξε εις τον παρόντα αγώνα μας ακάματον ζήλον και πατριωτισμόν και δεν έπαυσεν λέγων και πράττων τα συμφέροντα της πατρίδος”.

Ο ιστορικός Ιάκωβος Ρίζος λέει: “Ήταν απλούς ιερείς και ατάραχος ενώπιον μεγάλων κινδύνων. Περιήρχετο πανταχού τα στρατόπεδα υποφέρων μεγίστους κόπους. Ήτο λύχνος, όστις καταλίσκεται φωτίζων τους άλλους”.

Ο Πύρρος ο Θεσσαλός γράφει: “Ήτο ταπεινός, ακτήμων, φιλόκαλος, όμοιος σχεδόν με τον Σωκράτη. Ως ιεροκήρυξ και Εθναπόστολος, πλήρης ενθουσιασμού και πίστewς, έδωκεν όλας τας δυνάμεις του εις τον βωμόν της αλήθειας και του χρέους, χωρίς να επιζητεί δια τον εαυτόν του ουδεμίαν αμοιβήν”.

Το συγγραφικό έργο του Βενιαμίν χωρίζεται σε τρεις (3) ενότητες:

1) Τα στοιχεία της μεταφυσικής και ηθικής

2) Φυσιογνωστική ενότητα και

3) Μαθηματική ενότητα με στοιχεία Αριθμητικής, Γεωμετρίας, την ανέκδοτη Άλγεβρα και Τριγωνομετρία και πλήθος λόγων σε χειρόγραφα.

Επιστροφή στην Άμαξο

Αντώνη Ν. Ανδριώτη

Συνέχεια από το προηγούμενο

Πρέπει να έχει κανείς την εμπειρία από έστω και μια κατάσβεση πυρκαγιάς στα βουνά αυτά, για να μπορέσει να συνεκτιμήσει το ποσοστό ενοχής καθ’ ενός από τους παράγοντες αυτούς στην πρόκληση τόσο εκτεταμένων πυρκαγιών. Πρέπει να έχεις δει πόσο επικίνδυνο γίνεται το «κλώσιμο» του μελτεμιού, αποτέλεσμα της συνεχούς αλλαγής της διεύθυνσης του, για να είσαι σε θέση και να σχεδιάσεις σωστά μια στρατηγική κατάσβεσης της φωτιάς και να μη βρεθείς περικυκλωμένος με τεράστιες φλόγες σε χρόνο μηδέν. Πρέπει να έχεις δει να σκάνε οι κουκουτζέλες σαν χειροβομβίδες και να εκσφενδονίζουν πυρακτωμένους σπόρους σε μεγάλες αποστάσεις δημιουργώντας νέες εστίες φωτιάς για να μπορέσεις νάχεις ένα σχέδιο επέμβασης για να σβηστούν οι μικρές εστίες εν τη γενέσει τους. Πρέπει να έχεις νιώσει την ταχύτητα που παίρνει η μετάδοση μιας τέτοιας πυρκαγιάς με ένα μελτέμι 7-8 Μποφορ για να κατανοήσεις ότι κανένα μέσο δεν μπορεί να της αντισταθεί αποτελεσματικά από μόνο του. Ούτε πυροσβεστικά αεροπλάνα και ελικόπτερα ούτε πυροσβεστικά οχήμα-

τα. Πρέπει να κατανοηθεί ότι ο πιο καλός σύμμαχος στη κατάσβεση μιας φωτιάς είναι η πρόληψη, η σωστή στρατηγική επέμβασης (σε τόπο, χρόνο, σε έκταση) σε συνδυασμό με τα πυροσβεστικά μέσα χωρίς τα οποία δεν μπορείς να πολεμήσεις τη manía της φωτιάς. Θεωρώ κροκοδείλια τα δάκρυα για τις μεγάλες πυρκαγιές αυτών που δεν φρόντισαν ούτε καν στον περίγυρο του εξοχικού τους να κάνουν μια αποψίλωση.

Η πιο συνηθισμένη αιτία των πυρκαγιών τότε, ήταν οι πάνινες «τάπες» των μπρουστουγερμών που χρησιμοποιούσαν κυνηγοί χάριν οικονομίας. Και τούτο γιατί πέφτοντας οι μισοκαμμένες τάπες σε μέρος με ξερά χόρτα είχαν παρόμοια αποτελέσματα με αυτά από τα αναμμένα αποτσίγαρα. Καίτοι υπήρχαν και φωτιές που προέρχονταν από αναμμένα τσιγάρα, εν τούτοις μπορώ να πω ότι αυτή η αιτία ήταν λιγότερο συχνή μια και οι άνθρωποι του βουνού και οι περισσότεροι κυνηγοί φρόντιζαν να σβήνουν με σχολαστικότητα τα τσιγάρα τους. Υπήρξαν όμως και πολλές φωτιές που, όπως διαδίδονταν, τις έβαζαν για λόγους εκδίκησης. Πάντως όπως και νάχε το πράγμα, τις περισσότερες φορές οι φωτιές ήταν μικρής έκτασης και σβήνονταν αρκετά γρήγορα.

Δεν θάθελα να παραλείψω στο σημείο αυτό και την μεγάλη συνεισφορά που είχαν στη πρόληψη των πυρκαγιών οι εμπειρότατοι πυροφύλακες και αγροφύλακες και οι δασονόμοι που υπηρετούσαν και μέχρι το τέλος της δεκαετίας του 70. Αυτοί οι άνθρωποι, γεννήματα θρέμματα των Πλωμαρίτικων βουνών ήξεραν την κάθε κίνηση στο «μερά» τους και ουσιαστικά η παρουσία τους και μόνο δρούσε αποτρεπτικά. Συγχρόνως όμως εξασφάλιζαν και την άμεση κινητοποίηση όταν συνέβαινε το κακό. Σήμερα, το κενό των πυροφυλάκων το ανέλαβαν κατά περιοχές σύλλογοι εθελοντών που μόνο τους κίνητρο είναι η αγάπη της φύσης και η διαφύλαξη των ομορφιών της. Τους αξίζουν ειλικρινά συγχαρητήρια. Αλλά η ανάδειξη των εθελοντικών αυτών συλλόγων δεν θα πρέπει να εκληφθεί και σαν πρόσχημα για την κατάργηση των αγροφυλάκων και πυροφυλάκων. Ας ελπίσουμε ότι κάποιοι των αστικών κέντρων θα κατανοήσουν κάποτε την αξία και των πυροφυλάκων και των αγροφυλάκων και θα πάψουν να αναφέρονται απαξιωτικά για την επανίδρυση των υπηρεσιών αυτών σε σωστές βάσεις αν θέλουμε πράγματι οι ορεινές μας περιοχές να ξαναβρούν την ανθρωπιά τους. Πρέπει να γίνει κατανοητό ότι όσο χρειαζόμενοι είναι οι αστυφύλακες στις πόλεις άλλο τόσο χρειαζόμενοι είναι και οι αγροφύλακες στις αγροτικές και ορεινές περιοχές ειδικά την σημερινή εποχή που τα βουνά μας φαντάζουν σαν κοιμητήρια και τόσο ξένα.

Θα κλείσω το θέμα αυτό αναφέροντας δυο χαρακτηριστικά προσωπικά περιστατικά που νομίζω ότι υποστηρίζουν τα προλεγόμενά μου. **Το πρώτο** συνέβη περί το τέλος της δεκαετίας του εβδομήντα όταν, αργά το απόγευμα, γυρνώντας με τα πόδια από την Άμαξο, κάθησα στο καφενείο του «Πεύκου» να πιω ένα σιγοβρασμένο στη χόβολη καφέ φτιαγμένο από τον καφετζή Κ. Μουτζούρη, τον μάστορα του καφέ. Η κουβέντα τυπική και φιλική. Ήταν η ώρα που κι άλλοι περαστικοί σιγοκάθονταν για ένα νερό στο πόδι ή για ένα καφέ. Κάποια στιγμή, έρχεται να ξαποστάσει και ο αγροφύλακας της περιοχής. Με το που μας καλησπείρισε, ένας θαμώνας του φωνάζει από μακριά. «Έ μπιχτσή, μπας τ' είδες του σγούρι 'μ πούβιτα; Ήβγει απ' κι μάντρα, τσι δυο-τρεις μέρες τώρα του γυρεύου». Αυτή η φράση και ο αυθόρμητος και ο απροσχημάτιστος τρόπος με τον οποίο εκφράστηκε μου έκανε φοβερή εντύπωση, ώστε να μείνει το περιστατικό αυτό βαθειά χαραγμένο στη μνήμη μου. Όχι για το περιστατικό αυτό καθ' αυτό. Αλλά για τη σιγουριά αυτουνού που ρωτούσε, ότι ο μπιχτσής μπορούσε να του δώσει πληροφορία όχι για το παιδί του ή το χωράφι του αλλά για το ζωντανό του. Που κι αυτό, σαν μέλος μιας οικογένειας, έπρεπε, όπως ήταν γνώριμο στον αφέντη του, να ήταν γνώριμο και από τους άλλους και μάλιστα πολύ περισσότερο έπρεπε να ήταν γνώριμο και στο μπιχτσή (άσχετα αν σ' όλους εμάς όλα τα ζωντανά του ίδιου είδους είναι τα ίδια κι απα-

ράλλαχτα). Γιατί έτσι έπρεπε να ήταν ο αγροφύλακας (για νάναι αποδεκτός). Έπρεπε να γνώριζε με την ίδια ευκολία και τους ανθρώπους και τα ζωντανά αλλά και κάθε γωνιά «του μερά του». Και πράγματι τέτοιος ήταν τότε. Γιατί όπως ο καλός δάσκαλος γνώριζε κάθε ένα από τους πολυπληθείς μαθητές του, έτσι και ο αγροφύλακας γνώριζε όχι μόνο τους ανθρώπους αλλά και τα ζωντανά της περιοχής του.

Το δεύτερο συμβάν, έλαβε χώρα την ίδια περίπου περίοδο. Γύρναγα από μια επίσκεψή μου στο κτήμα της Ανάληψης. Πριν καλά-καλά αφήσω το μονοπάτι και να βγω στο εκκλησάκι της Ανάληψης με σταματά ένας άγνωστός μου, και άρχισε να με διερευνά:

Πώς από τα μέρη μας, τι σε φέρνει κατά 'δω, κλπ κλπ. Η κουβέντα γύρισε γρήγορα πολύ φιλική μετά τις αλληλο-συστάσεις μας για να μάθω στη συνέχεια και την αιτία της «ανάκρισης» που βάλθηκε να μου κάνει ο άγνωστός μου αυτός που καθόταν εκεί με συντροφιά τα κυάλια του. Ήταν ο πυροφύλακας της περιοχής κατασκηνωμένος σ' ένα από τα πόστα του προσέχοντας κάθε γνωστό και άγνωστό του εισβολέα «του μερά του». Ταμένος να φυλάττει τις ομορφιές της περιοχής, που δυστυχώς ύστερα από λίγα χρόνια, λόγω έλλειψης πυροφύλαξης και πρόληψης, έγιναν κι αυτές παρανάλωμα της φωτιάς.

Με τις πιο πάνω αναφορές μου δεν θέλω να νομισθεί ότι η αναφορά μου στην χρησιμότητα των αγροφυλάκων σχετίζεται κυρίως με τα αγροκτηνοτροφικά θέματα των περασμένων χρόνων. Τα περισσότερα από αυτά τα προβλήματα τα προσπεράσαμε ανεπιστρεπτί. Όπως για παράδειγμα, το αν μπήκαν τα ζώα του ενός στο κτήμα ή το μπαχτσέ του άλλου. Αν «οι χώρσες» δεν καταπατήθηκαν και αν μαζεύτηκαν ισομερώς από τους γείτονες. Αν τηρούνται οι χρονικές περίοδοι ελεύθερης βοσκής των μεγάλων ζώων, κλπ κλπ. Οι σημερινές ανάγκες σίγουρα απαιτούν μια αναπροσαρμογή του χαρτοφυλακίου ενός αγροφύλακα, που συγχρόνως με τα παραδοσιακά καθήκοντα θα μπορούσε να αναλάβει και την εποπτεία πολλών άλλων, όπως για παράδειγμα την επίβλεψη για: Παράνομες γεωτρήσεις, που θέτουν σε κίνδυνο τον υδροφόρο ορίζοντα. Παράνομες χωματερές, που μολύνουν τόσο το περιβάλλον όσο και τον υδροφόρο ορίζοντα και κυρίως τις μικρές «μάνες» νερού, που αποτελούν διαμαντένια στολίδια των βουνών μας. Παράνομες διανοίξεις αγροτικών δρόμων που πολλές φορές αλλάζουν τη φυσική ροή των όμβριων υδάτων και πληγώνουν το περιβάλλον. Παράνομες εκχύσεις λημμάτων. Είναι μερικά από τα θέματα που θα μπορούσε να επιληφθεί μια σύγχρονη υπηρεσία αγροφυλακής. Κι αν ακόμη σκεπτόμαστε σοβαρά την ανάπτυξη του Αγροτουρισμού, πάλι μια σύγχρονη Αγροφυλακή θα είχε πολλά να δώσει. Να εξετάζει για παράδειγμα την καταλληλότητα του νερού των διάφορων πηγών που βρίσκονται κατά μήκος (και όχι μόνο) των «Περιπατητικών Διαδρομών» (μονοπάτια). Να επιβλέπει για την καθαριότητα και το προσβάσιμο των "Περιπατητικών Διαδρομών". Να επιβλέπει την καθαριότητα και συντήρηση των κυνηγετικών καταφυγίων. Να επιβλέπει την συνεχή λειτουργία τηλεφώνων άμεσης ανάγκης που θα πρέπει να υπάρχουν κατά μήκος των Περιπατητικών και όχι μόνο Διαδρομών. Να επιβλέπει την τοποθέτηση και συντήρηση καλαίσθητων πινακίδων αγροτικών δρόμων και μονοπατιών καθώς και χαρτών περιοχής. Γιατί όλες αυτές οι εργασίες αποτελούν τον πυρήνα της υποδομής του Αγροτουρισμού, αν πραγματικά επιθυμούμε να τον αναπτύξουμε.

Είναι πολλά που μπορούν να γίνουν. Είναι πολλά που μπορούν να γίνουν σε συνδυασμό με την πυροφυλακή και τους εθελοντές της πυρασφάλειας. Αλλά κι άλλα πολλά μπορούν να γίνουν σε συνεργασία με τους διάφορους πολιτιστικούς μας συλλόγους. Αρκεί να το θελήσουμε!

Συνεχίζεται

ΟΙ ΜΗΛΙΕΣ

Οι Μηλιές, που ήταν άλλοτε Κοινότητα, σήμερα είναι ένα πασίγνωστο μικρό χωριό. Τα τελευταία χρόνια άρχισε να βγαίνει απ' την εγκατάλειψη και να προσελκύει το ενδιαφέρον αρκετών ντό-

Από τις Μηλιές, πηγαίνοντας προς Καρυώνα υπάρχει μια **πρότυπη μονάδα ιππασίας**, που έφτιαξε με μεράκι και γνώση ένας νέος άνθρωπος, ο **Κώστας Μούκας**, είναι το αγρόκτημα "Τούμπα".

Να η ευκαιρία να κάνετε μια ευχάριστη βόλτα πάνω στ' άλογο, κάτι που στους περισσότερους θ' αρέσει πολύ.

Είναι καιρός να γνωρίσουμε τις φυσικές ομορφιές του τόπου μας, που είναι πολλές και να ξεφύγουμε λίγο απ' τις πλαστικές καρέκλες της πλατείας, που μας καθηλώνουν και μας αδρανοποιούν.

Ας ανακαλύψουμε κι άλλους τέτοιους προορισμούς που υπάρχουν στην περιο-

πιων, αλλά και ξένων, που κατοικούν τους θερινούς, κυρίως, μήνες στην περιοχή αυτή. Αξίζει ν' αναφερθεί, ότι έχουν γίνει πολλές εργασίες για να επισκευαστούν τα παλιά σπίτια, καθώς και **η εκκλησία του Αγίου Ιωάννη, που γιορτάζεται στις 29 Αυγούστου και γίνεται μεγάλο πανηγύρι**, χωρίς ν' αλλοιώνεται η παλιά αρχιτεκτονική και παραδοσιακή του εμφάνιση.

Σήμερα προσελκύει αρκετούς επισκέπτες, που κάνουν τη βόλτα τους ως εκεί, να προσκυνήσουν στην εκκλησία, να πλυθούν ή να πιούν από το αγίασμα που υπάρχει, να σερβιριστούν το καφεδάκι τους στο καφεενεδάκι, κάτω από τη δροσερή και μεγάλη "φρίτζα" και να περάσουν λίγες ευχάριστες στιγμές μακριά απ' το θόρυβο της πολυκοσμίας.

χή του Πλωμαρίου μας και μένουν αναξιποίητοι, λόγω της αδιαφορίας μας, όπως η Κουνέλα, η Μέσουνα, το Άνω Χωριό, η Αγκιαθερή, τα Κολυμπάτερα και πολλοί άλλοι, για περιπατητικό τουρισμό.

Κλεάνθη

ΤΙΝΑΖΟΝΤΑΣ ΤΗ ΣΚΟΝΗ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Επιμέλεια: Αμφιτρίτη Καζάζη - Καπερώνη

Η εκκλησία του Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου

Η εκκλησία αυτή μαρτυρείται από μια ενθύμηση, που ήταν γραμμένη το 1698. Σύμφωνα μ' αυτή η εκκλησία του Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου ήταν στο **Μικρό Χωριό του Πλωμαρίου**.

Κατά το τέλος του 18ου αιώνα η εκκλησία χρειάστηκε να ανοικοδομηθεί. Για την ανακαίνισή της ζητήθηκε η άδεια των τουρκικών αρχών της Καλλονής, από τις οποίες εξαρτώνταν διοικητικώς το Πλωμάρι.

Με τη μεσολάβηση των μοναχών της Μονής Λειμώνος ο Τούρκος ιεροδικαστής Καλλονής, από τις οποίες εξαρτώνταν διοικητικώς το Πλωμάρι.

Με τη μεσολάβηση των μοναχών της Μονής Λειμώνος ο Τούρκος ιεροδικαστής Καλλονής επιτρέπει στους μοναχούς να ανακαινίσουν «την εν Πλωμαρίω παρά το Μικρόν Χωρίον εκκλησίαν αυτών, ο άγιος Ιωάννης» όπως αναφέρεται σε έγγραφο του έτους 1795, που υπάρχει στο αρχείο της Μονής.

Από το ίδιο αρχείο πληροφορούμεθα πως τον ίδιο χρόνο (1795) μετέβη στην Καλλονή μια εννεαμελής αντιπροσωπεία Πλωμαριτών και παραβρέθηκε μαζί με άλλους αντιπροσώπους άλλων χωριών στη διαδικασία της αυτοψίας από τις τουρκικές αρχές του καθολικού της Μονής Λειμώνος, που ανακαινίσθηκε τότε κατόπιν αδείας της Υψηλής Πύλης.

Το έγγραφο της αυτοψίας υπογράφουν οι κάτωθι αντιπρόσωποι του Πλωμαρίου:

Γεωργάκης Μαραγγός
Δημήτριος Λαγουμτζής
Παναγιώτης Πιτσιλαδής
Βασίλειος Παρπαγιάννης
Μανώλης Μαρούκος
Χατζηγηργόριος ο υιός του
Χατζηδούκας
Χατζητζάνος
και ο προεστός Δουκάκης³³.

Η ανακαίνιση της εκκλησίας του Αγίου Ιωάννου έγινε το 1795, όπως δείχνει η επιγραφή επάνω από την κεντρική θύρα:

ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΘΗ
ΟΥΤΟΣ Ο ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ
ΔΙ ΕΞΟΔΩΝ
ΚΑΙ ΔΑΠΑΝΗΣ ΠΑΝΤΩΝ
ΤΩΝ ΕΥΣΕΒΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ
ΕΙΣ ΕΤΟΥΣ ΑΨΗΕ (=1795)

Διατηρείται στο αρχείο της Εκκλησίας ο απολογισμός του έργου της ανοικοδομήσεως.

Δαπανήθηκαν 28.796 γρόσια. Απ' αυτά, 2.170 γρόσια διατέθηκαν για αμοιβή των τουρκικών αρχών, που έδωσαν την άδεια.

Η επιτροπή, για να επαρκέσει στα έξοδα, αναγκάστηκε να δανεισθεί από «εγχωρίους και ξένους χριστιανούς», 20.352 γρόσια και από την εκκλησία της Παναγίας 2.000 γρόσια.

Στον 4ο επιτρ. κώδικα αναγράφεται η πληροφορία ότι το 1816 (4 Σεπτ.) συμπληρώθηκε η οικοδομή της εκκλησίας.

Το τέμπλο

Το ωραίο και αξιοθαύμαστο ξυλόγλυπτο τέμπλο της εκκλησίας έγινε αργότερα, το 1809, και κόστισε 2.695 γρόσια και 9 παράδες.

Στο αρχείο της εκκλησίας διατηρήθηκε το εξοφλητικό γράμμα της πληρωμής για την κατασκευή του τέμπλου, του δεσποτικού θρόνου, του αρτοφορίου, του επιταφίου και του προσκυνηταρίου με ημερομ. 22 Αυγ. 1809. Σύμφωνα με αυτό, οι επίτροποι του Αγίου Ιωάννου του Μικρού Χωρίου Πλωμαρίου, ανέθεσαν την κατασκευή του τέμπλου στο Χιώτη Μαστροσταύρο, γιό του Γιώργη Πολίτη, για 2.500 γρόσια (κόπος και έξοδα του). Έξω από τη συμφωνία ήταν η αμοιβή για την κατασκευή του αρτοφορίου, επιταφίου και προσκυνηταρίου.

Αποθαυμάζει κανείς σήμερα την τεχνική δεξιότητα του Χιώτη Μαστροσταύρου και των συνεργατών του στις ξυλόγλυπτες αυτές κατασκευές των, ιδιαίτερα στις διακοσμητικές παραστάσεις φυτών και ζώων και στις αγιογραφικές και αγιολογικές παραστάσεις, όπως η θυσία του Αβραάμ, η αποκεφάλιση του Ιωάννου Προδρόμου, η Ζωοδόχος Πηγή κ.λ.π.

Ο νάρθηκας

Στο δάπεδο του νάρθηκα υπάρχουν δυό πλάκες με επιγραφές. Η μία αναγράφει:

ΕΝΘΑΔΕ ΚΥΤΕ Ο ΔΟΥΛΟΣ
ΤΟΥ ΘΕΟΥ Ο ΑΘΑΝΑΣΟΣ ΤΟΥ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΤΗ Α' ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ
ΤΟΥ 1864

Η άλλη

ΕΝΘΑΔΕ ΚΥΤΕ Ο ΔΟΥΛΟΣ
ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΜΑΝΩΛΗΣ ΚΡΙΤΗΚΟΣ
ΜΑΝΣ 1820 ΜΑΡΤΙΟΥ 3

Για τον Αθανασό του Κωνσταντίνου δεν αναφέρει τίποτε η παράδοση.

Για τον Μανώλη Κρητικό Μανς η παράδοση, την οποία διέδωσε ο φιλόστοργος Κλεάνθης Βουλαλάς, λέγει πως το 1772 πήγε στη Ρωσία και έλαβε μέρος μαζί με τον Λάμπρο Κατσώνη σε διάφορους πολέμους και πως τιμήθηκε με «ουκάζιον» της αυτοκρατορίας της Ρωσίας Αικατερίνης Β' στις 11 Νοεμβρίου 1792³⁵. Επανήλθε τότε στη γενέτειρά του, το Πλωμάρι, όπου και απέθανε.

Οι δυό θρύσες

Έξω από τον περίβολο του ναού και κοντά στην πλατεία υπάρχουν δυό βρύσες, που φέρουν επί των μαρμαρίνων πλακών τους τις επιγραφές:

Η ΠΑΡΟΥΣΑ ΠΗΓΗ ΩΚΟΔΟΜΗΘΗ ΔΙ ΕΞΟΔΩΝ
ΚΑΙ ΔΑΠΑΝΗΣ ΠΑΝΤΩΝ ΤΩΝ ΕΥΣΕΒΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ ΤΩΝ ΕΝ ΤΗ ΧΩΡΑ
ΠΛΩΜΑΡΙ ΚΑΤΟΙΚΟΥΝΤΩΝ

Η δεύτερη:

Ω ΙΩΑΝΝΗ ΙΕΡΕ ΘΕΟΛΟΓΕ
ΜΕΣΙΤΕΥΣΟΝ ΠΡΟΣ ΘΕΟΝ ΘΕΟΦΟΡΕ
ΙΝΑ ΤΟΥΣ ΔΟΥΛΟΥΣ ΑΠΟ ΠΑΣΗΣ
ΒΛΑΒΗΣ ΚΑΙ ΘΛΙΨΕΩΣ ΑΦΑΡΠΑΣΗΣ

Ο Κλεάνθης Βουλαλάς στις σημειώσεις του για την ιστορία του Πλωμαρίου συμπληρώνει:

«Ο Μανώλης Μάνης έσχε δύο άρρενα τέκνα και εκ μεν του ενός υιού του οι απόγονοι ονομάζονται Μανωλιοί εκ δε του ετέρου, του χρηματίσαντος πράκτορος της Ρωσίας προ της επαναστάσεως του 1821 οι απόγονοι αυτού ονομάζονται Μανωλιοί ή Κονσουέλια εκ της ιδιότητος του προγόνου των χρηματίσαντος προξένου».

Α.Γ.Κ.

Πλωμάρι, μια ανοχύρωτη πόλη

Αρχή καλοκαιριού και όπως κάθε χρόνο η παραθατικότητα “έχει χτυπήσει κόκκινο”. Καμιά εικοσαριά μηχανόβια μειράκια, πασίγνωστα στο Πλωμάρι, ηδονίζονται αναστατώνοντας επί 24ώρου βάσεως μια ολόκληρη πόλη. Με σουζες, με κόντρες, με ιλιγγιώδη ταχύτητα και με εγκληματική ηχορύπανση επιμένουν να προκαλούν τη συντριπτική πλειοψηφία των νομοταγών πολιτών, επιδεικνύοντας την αντικοινωνική τους συμπεριφορά.

Ο παραλιακός δρόμος από τα Μανιάτικα μέχρι το Esso Paras έχει μετατραπεί σε μόνιμη πίστα αγώνων ταχύτητας, εφόσον ουδέποτε αστυνομεύεται. Τέσσερις δρόμους διαθέτει το Πλωμάρι και η τροχαία αστυνόμευσή τους θα ήταν εύκολη υπόθεση.

Να μιλήσουμε για τους ευγενείς θαμώνες των καφετεριών που παρκάρουν μηχανάκια και αυτοκίνητα μπροστά στην είσοδο του Λιμεναρχείου αδιαφορώντας προκλητικά για τη διέλευση των οχημάτων; Ή για τον πεζόδρομο που έχει μεταβληθεί σε πάρκιν; Ή για την κεντρική πλατεία που μόνο τα Φώτα και τη Μεγάλη Παρασκευή θυμίζει πλατεία;

Θα κινδύνευα να χαρακτηρισθώ ως αφελής και γραφικός αν περίμενα να θεραπευθεί το κακό με τη νοουθεσία. Μα οι ίδιοι οι ευγενείς θορυβοποιοί φροντίζουν να αφαιρέσουν τις εξατμίσεις από τις μηχανές. Συνεπώς η ΣΑΔΙΣΤΙΚΗ συμπεριφορά μόνο με κατασταλτικά μέτρα μπορεί να αντιμετωπισθεί.

Κάνω έκκληση στη Δημοτική Αρχή να παρέμβει επιτέλους σε συνεργασία με τις Αστυνομικές και Λιμενικές Αρχές της πόλης μας, εκτός εάν τα αντικοινωνικά στοιχεία τυγχάνουν ιδιαίτερης ασυλίας. Και λίγο πολύ εμείς οι ιθαγενείς έχουμε από ετών υποκύψει στη μοίρα μας. Οι επισκέπτες μας όμως; Στο εκκωφαντικό και μόνο μούγκρισμα της μηχανής οι τουρίστες τρομοκρατημένοι σπεύδουν να αναζητήσουν απεγνωσμένα κάποιο πεζοδρόμιο. Είναι δυνατόν να μας ξανάρθουν του χρόνου; **Έτσι η πόλη μας θα καταντήσει τουριστικός προορισμός μιας χρήσεως**. Κι ας είναι πανέμορφη κι ας ξεοδεύονται κονδύλια για τουριστική προβολή κι ας ανυψώνονται γαλάζιες σημαίες.

Πλωμάρι 16-4-2010

Δ. Καζάξης

Το Πλωμάρι μας μέσα από τις εφημερίδες: Δημοκράτης, Εμπρός και Πολίτης

— Τα λείψανα του Αγίου Νικολάου. Από το Άγιο Όρος, με πολεμικό πλοίο τα πήγαν στο Πλωμάρι. Τ' απόγευμα της Τετάρτης 19 Μαΐου τα υποδέχθηκαν έξω και μέσα στο λιμάνι, όπως οι φωτογραφίες. Με πομπή μεταφέρθηκαν στον Άγιο Νικόλαο, όπου τέθηκαν για προσκύνημα.

Το Σάββατο 22 Μαΐου, στην **Αγία Τριάδα της Πλαγιάς**, που γιόρταζε, έγινε κι εκεί υποδοχή των λειψάνων για προσκύνημα.

— **Πωλούνται δύο ακίνητα του Άγιου Νικόλα.** Περιουσία που δόθηκε κάποτε στην εκκλησία, από τους προγόνους κάποιων από μας, για την κάλυψη των αναγκών της. Σκοπός της πώλησης, αν αληθεύει, γιατί εξηγήσεις δεν έχουν δοθεί, είναι: Ή για να πληρωθούν χρέη ή να επιδιορθωθεί το γνωστό οίκημα και να κατοικήσει ο νέος εφημέριος με την οικογένειά του, που είναι και πολυμελής.

Κι αν είναι χρέη, δεν υπάρχει προσωπική ευθύνη κανενός; Ούτε παπά, ούτε εκκλησιαστικού συμβουλίου;

Αν το δεύτερο. Θα πληρώνεται ενοίκιο ή όχι;

Κι αν όχι, τότε γιατί να στερηθεί η εκκλησία των προσόδων των ακινήτων της;

Οι καλοθελητές να δώσουν το δικό τους σπίτι δωρεάν κι όχι με ξένα κόλυβα εξυπηρετήσεις.

Απαιτούνται εξηγήσεις πειστικές και διαφάνεια. Αυτό θα το πούμε εκμετάλλευση κι όχι αγαθοεργία.

— **Η εκκλησία της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος και το καμpanariό της, στο Καμένο Χωριό,** παρουσιάζουν προβλήματα καθίζησης. Πρέπει άμεσα ν' αντιμετωπιστεί το θέμα. Οι αρμόδιοι να σπεύσουν, πριν είναι αργά. Το διαμάντι αυτό, που φέρεται να χτίστηκε το 1767, πρέπει να σωθεί.

Σε τέτοιες περιπτώσεις ή παρόμοιες αποφασίζεται να πωληθεί ακίνητη περιουσία της εκκλησίας, αν δε βρεθούν απ' αλλού χρήματα, κι όχι για προσωπικά οφέλη, όπως με τ' ακίνητα τ' Αη Νικόλα.

— **Από 3-13 Ιουνίου, στη Λέσχη Πλωμαρίου,** η Φωτογραφική Εταιρεία Μυτιλήνης (ΦΕΜ) εξέθεσε φωτογραφίες της, με θέμα την αρχιτεκτονική του χθες και του σήμερα της Μυτιλήνης, μέσα από σκηνές της αγοράς, των ανθρώπων και των μνημείων.

— **Δυο Πλωμαρίτικα λάδια διακρίθηκαν σε παγκόσμιους διαγωνισμούς,** αφού βρέθηκαν ανάμεσα στα 30 καλύτερα απ' όλο τον κόσμο. **Το ΕΙΡΗΝΗ της Μύρτας και του Νίκου Καλαμποκά και το Aegean Gold της Μαρίας Ραφτέλη-Πρωτούλη.** Τιμή μεγάλη και στους δύο, που φέρνουν στο διεθνές προσκήνιο το Πλωμάρι μας. Συγχαρητήρια.

— **Η ίδια τιμή και τα συγχαρητήρια και για το Ούζο Πλωμαρίου Ισιδώρου Αρθανίτη,** που απέσπασε βραβείο στην κατηγορία "Ποτό" στο πρόγραμμα "Superbrands" στη Βουλγαρία, σε διεθνή διαγωνισμό που συμμετείχαν 500 προϊόντα.

— **Το Σάββατο 19 Ιουνίου 2010 έγιναν τα εγκαίνια του γηπέδου μπάσκετ μπολ,** στον περίβολο των κτηρίων του Γυμνασίου-Λυκείου. Το γήπεδο ανακατασκευάστηκε. Τοποθετήθηκε σύγχρονος πλαστικός τάπητας, περιφράχθηκε, διαμορφώθηκε ο περιβάλλων χώρος και κατασκευάστηκε μια μικρή κερκίδα. Τα χρήματα διατέθηκαν από τη Ν.Α. Λέσβου. Γράφεται ότι ξοδεύτηκαν πάνω από 80.000,00 ευρώ. Σαν πολλά φαίνονται. Άραγε θα κόστιζε παραπάνω αν φτιάχνονταν έτσι ώστε να είναι λειτουργικό "βρέξει-χιονίσει"; Δε μεμψιμοιρούμε, αλλά δεν ξεχνούμε ότι είμαστε στον 21ο αιώνα.

— **Ο "τυφλός" εδώ και 12 χρόνια δρόμος στη Λαγκάδα, λόγω λάθους, λέει, που οφείλεται στις αεροφωτογραφίες -διάβαζε αερολογίες- θα δει, λένε, το φως του.**

Να δούμε κι εμείς πόσος χρόνος ακόμα θα χρειαστεί, ώστε να πούμε ΕΠΙΤΕΛΟΥΣ, καλορίζικα τα... γυαλιά.

— Σε σύσκεψη αρμοδίων παραγόντων, που έγινε στο Πλωμάρι, αποφασίστηκε να επι-
σπευσθούν οι διαδικασίες αναστήλωσης της πρώην Ραφινερίας Στρατή Τσαμουργκέλη. Το
κτίριο αυτό του 19ου αιώνα κινδυνεύει και θα κλαίμε τα τόσα εκατομμύρια που αγοράστη-
κε. Και να σκεφτεί κανείς ότι μ' αυτά, ήδη θα είχε το Πλωμάρι αξιοποιημένο το περίφημο δια-
τηρητέο κόκκινο σπίτι - μουσείο Παπουτσάνη, στον Ταρσανά, που καταρρέει. Σπεύσατε οι
ενδιαφερόμενοι για τα παραδοσιακά.

— Η επέκταση του πάρκου σε τμήμα της πλατείας "...για να δοθεί η δυνατότητα στους
καταστηματάρχες των παρακείμενων καφετεριών να τοποθετήσουν τα τραπεζοκαθίσματά
τους σ' αυτή τη ζώνη μετά την ανάπλαση, ώστε οι επισκέπτες και οι ντόπιοι να μπορούν να
απολαύσουν τον καφέ ή το αναψυκτικό τους, σε συνδυασμό με ένα περίπατο στο πάρκο",
αποτελεί στόχο και της προηγούμενης και της σημερινής Δημοτικής Αρχής. Χιλιάδες ευρώ
για ένα τέτοιο σκοπό;

Για ένα τέτοιας εμβέλειας αναπτυξιακό έργο, που θα δώσει αέρα και άνεση στην ασφυ-
κτιούσα από αυτοκίνητα πλατεία μας και που θα κοστίσει ουκ ολίγα, καλό θα είναι να ερω-
τηθούμε σε Συνέλευση ανοιχτή οι Πλωμαρίτες, αφού χαραχθεί μέχρι που θα γίνει η κατά-
ληψη της πλατείας. Έτσι θα συνειδητοποιήσει ο κόσμος τι θ' απομείνει και θα πει το ναί ή
το όχι. Πρόκειται για μια παρέμβαση που δεν πρέπει ν' αποφασιστεί σε γραφεία και από...
αρμόδιους μόνο. Την ευθύνη να την αναλάβουμε εμείς... που θα πίνουμε εκεί καφέ ή ανα-
ψυκτικό!!!

— Την Παρασκευή και το Σάββατο 4 και 5 Ιουνίου 2010, ο συγχωριανός μας κ. Μουτζούρης
Κώστας, Πρύτανης του ΕΜΠ, συγκάλεσε στο Πλωμάρι τη 15η Σύνοδο Πρυτάνεων Πολυτε-
χνείων και Κοσμητόρων Πολυτεχνικών Σχολών Ελλάδας, που τη φιλοξένησε ο Δήμος Πλω-
μαρίου. Συμμετείχαν: η Πρυτανική αρχή του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών, η Σχολή Γε-
ωπονικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, ο Πρόεδρος του ΤΕΕ και εκπρόσωποι
της διοικούσας επιτροπής και της επιτροπής παιδείας του ΤΕΕ, εκπρόσωποι του ΓΕΩΤΕΕ,
η νεοεκλεγείσα αντιπρύτανης του ΕΜΠ κ. Μωροπούλου και εκπρόσωποι από πολυτεχνικές
σχολές επτά Πανεπιστημίων μας.

Οι διαπιστώσεις που προέκυψαν από τις εισηγήσεις και τις συζητήσεις της πνευματικής
αυτής ηγεσίας, κατά τη Σύνοδο αυτή, στην οποία προήδρευσε ο κ. Μουτζούρης, δε χωρούν
σ' αυτό το μικρό σημείωμα. Τηλεγραφικά επισημαίνεται ότι υπήρξε κοινή διαπίστωση πως
η πολιτική που ακολουθείται υποβαθμίζει τα δικαιώματα των αποφοίτων των Πολυτεχνείων
και ισοπεδώνεται η Ανωτάτη Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση με την αναγνώριση των κολλεγίων
ως ισοτίμων και με τα χορηγούμενα επαγγελματικά δικαιώματα στους πτυχιούχους των ΤΕΙ.
Οδηγείται δε σε αδιέξοδο τόσο η Οικονομία όσο και η Παιδεία.

Για τους παραπάνω λόγους η Σύνοδος καλεί τον Πρωθυπουργό και την Υπουργό Παιδείας
σε συνάντηση, για να βρεθεί τρόπος διόρθωσης της λανθασμένης αυτής πολιτικής, που σε
βάθος χρόνου θα βλάψει το ελληνικό οικοδόμημα.

— Ο Δήμος Πλωμαρίου, όπως και οι λοιποί Δήμοι του νησιού μας, πλην της Μυτιλήνης,
είναι πλέον παρελθόν.

Όλο το νησί, αντί ένα βότσαλο στο πόδια της πανέμορφης Ελλάδας μας, το μετέτρεψαν,
προς το παρόν στα χαρτιά, σ' ένα υδροκέφαλο μόρφωμα. Η επτάπολη Λέσβος της αρχαιότητας,
που μεγαλούργησε, η Λέσβος, που με τον Κοινοτισμό διατήρησε την ελληνικότητά της επί

δύο χιλιετίες, μετατράπηκε δια της νομοθετικής βίας σ' ένα κατασκευάσμα ανομοιογενές, τόσο διοικητικά όσο οικονομικά και πολιτισμικά.

Φαντασθείτε να μην είχαμε και συνταγματολόγους Υπουργούς ή μήπως δεν γνωρίζουν Διοικητικό Δίκαιο;

Η Βαυαροκρατία (από εποχής Όθωνα και εντεύθεν) επανήλθε ως βαρβαροκρατία, που δυστυχώς επέλεξαν (ποιοί ή ποιός άραγε) να της δώσουν το όνομα “Καλλικράτης”. Οποία βεβήλωση! Κι όλα αυτά, για να μην ξεχνάμε ότι τα μεγαλύτερα εγκλήματα σε βάρος του ανθρώπου και των κοινωνιών έγιναν στ’ όνομα του Χριστού και της Δημοκρατίας. Θυμηθείτε: Ιερά Εξέταση, Σταυροφορίες, Δικτατορίες.

Δεν μπορεί να είναι συμπτώσεις! Είναι επιλογές που εκπορεύθηκαν από την ελίτ της τότε Δύσης και από τη σημερινή της πολιτική και συνακόλουθα πνευματική ηγεσία. Ηγεσία που μας σέρνει, ως ο Αχιλλέας τον Έκτορα, στο άρμα της, με ηνιόχους τους σπουδαγμένους στα Πανεπιστήμιά της, ανεπάγγελτους και άσχετους με την ελληνική πραγματικότητα άραγε ή μήπως όχι;

Τους υπενθυμίζουμε ή αν δεν ξέρουν να μάθουν, την ετυμολογία και εννοιολογική αλληλουχία των λέξεων της γλώσσας μας: Πόλις, Πολίτης, Πολιτική, Πολιτισμός. Έχει καμιά σχέση το κατασκευάσμα αυτό της διοικητικής τους διαίρεσης της χώρας μας με τις έννοιες αυτές, που μόνο ο Κοινοτισμός εκφράζει; Με πρώτη ασφαλώς κίνηση “στη σκακέρα” της αποδόμησης του κοινωνικού μας ιστού, που την είπαν “πραγματική αποκέντρωση” και την ονόμασαν “Καποδίστρια” και που επί 12 χρόνια ουδέν από τα διατυμπανισθέντα επιτεύχθηκε.

— **Μαύρα σύννεφα πάνω από την υπόθεση του Α' Συνεταιρισμού.** Οι εφημερίδες γράφουν για χιλιάδες ευρώ και κιλών λαδιού ζημιές στους συνεταιρούς. Κρίμα!!! Δε θ' αργήσουμε θαρρώ ν' ακούσουμε και να διαβάσουμε και για το Β' Συνεταιρισμό.

Πέθανε στις 11 Ιουνίου 2010 ο μεγάλος Πλωμαρίτης συνεταιριστής. Μακάρι να μην πήρε είδηση τα όσα μακροσκελή γράφτηκαν, περί τα μέσα Μαΐου στις εφημερίδες, ο Αριστείδης Κλήμης.

Τάκης Ψαρράς

PERGAMA - EFES - IZMIR - IZNIK - BURSA - ISMIT - KONYLI - ISTAMBUL

Του Τάκη Ψαρρά

Σας θυμίζουν κάτι από την Ιστορία τα ονόματα αυτά; Ας τ' αφήσουμε για παρακάτω.

Το βράδυ της Παρασκευής, 21 Μαΐου, του Αγίου Κωνσταντίνου, βρεθήκαμε στην Κομοτηνή. Είχαμε ξεκινήσει για μια 10ήμερη περιήγηση στην ανατολική Μικρασία, το ετήσιο ταξίδι του Συνδέσμου στο εξωτερικό. Είμαστε και πάλι, δυστυχώς, λίγοι Πλωμαρίτες με φίλες και φίλους.

Την άλλη μέρα περάσαμε τα σύνορα, με φέρυ μπωτ, διαπλεύσαμε τον Ελλήσποντο και νά'μαστε με το πούλμαν στο Τσανάκαλε, απ' όπου τα γνωστά τσανακλιώτικα σκεύη. Ωραία διαδρομή, παραλίες με καινούργιες μονάδες τουριστικές, σημαίες τουρκικές, αναρ-

τημένες σε κάθε κορφή και ραχούλα, κτήριο, σπίτι, σπιτάκι, παντού, λες και πως μ'αυτή την πρακτική προσπαθούν κι αυτοί να σιγουρευτούν και να πείσουν ότι εκεί είναι Τουρκία. Ας είναι.

Από τα σωζόμενα ίχνη της Τροίας, το πιο εντυπωσιακό είναι ο δρόμος προς το παλάτι. Λες και τώρα φτιάχτηκε. Βέβαια το ομοίωμα του Δούρειου Ίππου δεν έλειπε.

Κατεβαίνοντας για το **Αϊβαλί**, είδαμε την αρχαία Άσσο κι απέναντι, στο κοντινό ορίζοντα, τα βουνά της Λέσβου. Βόλτες, ψώνια, ξεκούραση στο Αϊβαλί και μετά πορεία για τη **Σμύρνη** (για Ιζμίρ), ανάμεσα σε μια πεδιάδα γεμάτη από ελιές, κουκουναριές και αμπέλια. Όλα τα δένδρα και τα κλήματα καινούρια, φυτεμένα σε σειρές και αποστάσεις ίσες μεταξύ τους, σαν ζωγραφιές. Και στα παράλια οικισμοί καινούργιοιστημένοι. Μ'άλλα λόγια οικιστική πολιτική κατοίκησης των ανατολικών παραλίων της Μικρασίας.

Φθάσαμε νωρίς τ'απόγευμα στη **Σμύρνη**. Πριν πάμε στο ξενοδοχείο, ξεναγηθήκαμε σε αξιοθέατα, παλιά και καινούργια. Την άλλη μέρα πάλι ξενάγηση και τ'άλλο πρωί, δηλαδή δυό βραδιές κοιμηθήκαμε στη Σμύρνη, οι τελευταίες ματιές μας στην πόλη αυτή, που σαν όλες τις μεγαλουπόλεις είναι απρόσωπη. Για μας βέβαια αλλάζει. Τα μάτια μας ξετρύπωναν αυτό το κάτι, που θυμίζει τις άλλες εποχές, χωρίς τσιμέντο, σίδηρο, γυαλί και αγάλματα.

Πρέπει να σημειωθεί ότι έχουν διατηρηθεί και συντηρούνται σπίτια, ελληνικά αρχοντικά, που αξιοποιούνται και χρησιμοποιούνται από το κράτος. Δίνουν ένα άλλο χρώμα στους δρόμους, που τονίζει τη διαφορά ανάμεσα στο χθες και το σήμερα. Κι αυτά στο **Κορδελιό** και στου **Μπουρνόβα**. Στου Μπουρνόβα μάλιστα, όταν πήγαμε, ψάξαμε αλλά δε βρήκαμε ούτε βαποράκι ούτε καρτσέρη για να ρωτήσουμε "...πόσα τάλιρα γυρεύεις στον Περαία να μας πας..."

Αντίο Σμύρνη! Και μετά **Κουσάντασι**, με τη Σάμο απέναντι. Ομολογουμένως όμορφη παραλιακή κωμόπολη, γραφική, με το παλιό και το καινούργιο αρμονικά δεμένα.

Ψαροταβέρνες και φαγάδικα, πάρα πολλά και περιποιημένα, τόσο στην παραλία, όσο και στο εσωτερικό και βέβαια όλων των ειδών τα εμπορικά και τουριστικά καταστήματα.

Στο πέρασμά μας, καταλαβαίνοντας ότι είμαστε Έλληνες, οι μαγαζάτορες φώναζαν, προσκαλώντας μας να ψωνίσουμε ή να φάμε: "Ε, μπατζανάκι, έλα Γιώργο, έλα μπατζανάκι!!!"

Παντού και γύρω απ'όπου περάσαμε, κάτω κι επάνω, τουριστική ατμόσφαιρα και συμπεριφορά, ζεστασιά, καθαριότητα, νιώθεις αυτό που λέμε τουριστική συνείδηση. Νιώθεις πως κι αν δεν το είχαν, τους το επέβαλε και παρακολουθεί την εκτέλεση, την τελετουργία αυτή της υποδοχής του ξένου και της αφομοίωσης στην όλη πολιτική του εκτουρκισμού, συναισθάνεσαι το μάτι του Κράτους, δια και μέσω της τουριστικής πολιτικής. Πουθενά ταμπέλα με οδηγίες στην Αγγλική, Γαλλική ή άλλη γλώσσα, πουθενά ονομασία μαγαζιού άλλη εκτός από Τουρκικά.

Σε κανένα ευρωπαϊκό κράτος δε νιώθεις αυτή την ατμόσφαιρα.

Συνεχίζεται

Χρήσεις οινοπνευματωδών ποτών (και ιδίως του ούζου) στη νεοελληνική λογοτεχνία Δημήτρης Κόκορης

Συνέχεια απ' το προηγούμενο τεύχος

Ο καλόπιστος αγνώστης θα αναρωτηθεί, βέβαια: Μα μέσα στην Τουρκοκρατία (ακόμα ούτε καν είχε ξεκινήσει η Επανάσταση), ο Χριστόπουλος ασχολούνταν με τόσο «ανάλαφρα» θέματα; Και όμως! Πέρα από το ότι οι άνθρωποι έχουν και τέτοιες πλευρές, υπήρχε και μία ευρωπαϊκή ποιητική μόδα, ο ανακρεοντισμός, την οποία και ο Χριστόπουλος σε ένα βαθμό ακολούθησε, που οδηγούσε τους ποιητές να ασχοληθούν με το γλυκό μεθύσι, με τη διασκέδαση, με την προσπέραση των φροντίδων και των προβλημάτων της ζωής.

ΒΙΖΥΗΝΟΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ

Κάνοντας ένα χρονικό άλμα, πηγαίνουμε προς το τέλος του δεκάτου ενάτου αιώνα και σε δύο από τους σημαντικότερους συγγραφείς μας, **τον Γεώργιο Βιζυηνό και τον Αλέξανδρο Παπαδιαμάντη**. «Το αμάρτημα της μητρός μου» του Βιζυηνού είναι έργο του 1883, βαθιά ψυχογραφικό και υψηλόβαθμο τραγικό. Σε μία από τις ελάχιστες σκηνές του αφηγήματος, όπου ενδέχεται να προκληθεί αν όχι γέλιο, τουλάχιστον χαμόγελο, βλέπουμε έναν κουρέα, ο οποίος ελλείψει γιατρού στο χωριό κάνει ιατρικές επισκέψεις και διαγνώσεις. Ο παιδικής ηλικίας αφηγητής του Βιζυηνού, αξιοποιώντας και τη ρακή ως βασική παραλλαγή του ούζου, μας δίνει μία πληρέστατη εικόνα για την υγειονομική και ιατροφαρμακευτική κατάσταση της τότε κοινωνίας:

Ο χονδρός της συνοικίας κουρέυς, αυτός μας επεσκέπτετο αυτόκλητος και δικαιωματικώς. Ήτον ο μόνος επίσημος ιατρός εν τη περιφέρειά μας.

Άμα τον έβλεπον εγώ έπρεπε να τρέχω εις τον «μπακάλην». Διότι ποτέ δεν επλησίαζε την ασθενή, πριν ή καταπή τουλάχιστον πενήντα δράμια ρακής.

— Είμαι γέρος, μωρή, έλεγε προς την ανυπόμονον μητέρα, είμαι γέρος, και αν δεν το «τσούξω» κομμάτι, δεν βλέπουν καλά τα μάτια μου.

Και φαίνεται, ότι δεν εψεύδετο. Διότι όσο περισσότερον έπινε, τόσον ευκολότερον ηδύνατο να διακρίνη ποία είναι η παχύτερα της αυλής μας όρνιθα, δια να την λάβη απερχόμενος.

«Ο Κακόμης» του Παπαδιαμάντη απαθανατίζεται λογοτεχνικά σε διήγημα του 1903. Ο Αποστόλης ο Κακόμης «τα πρωτεία είχεν αξίως ανάμεσα από τους βαστάζους της μικράς παραθαλασσίας πόλεως». Πότης ασυγκράτητος, είχε κατανείμει με ακρίβεια τι θα πίνει σε κάθε διάλειμμα της δουλειάς του και ξεκινούσε σταθερά την καθημερινή πόση, πίνοντας τη συγγενική με το ούζο μαστίχα:

Αφού εκουβάλα το πρωί όσα σακκιά αλεύρου ή οσπρίων ήσαν διά κουβάλημα ή άλλο εμπόρευμα οποιοδήποτε, κι έπαιρνε τον κόπον του, «με την στράτα» ή «ξεκοπή», κατά την συμφωνίαν, έμβαινε εις του Αλέξη του Γατζίνου το καφενεδάκι, έπινεν την μαστίχα του [...]

Και πριν από το 1900, εντοπίζονται σε διηγήματα του Παπαδιαμάντη όχι μόνο άνδρες, αλλά και γυναίκες να πίνουν ρούμι, ούζο και κρασί, με αποτέλεσμα αφ' ενός να νιώθουμε

ότι τον συγγραφέα δεν τον ενδιέφερε μόνο η χριστιανικής προέλευσης ηθικολογία, αλλά και η αναπαράσταση μιας περίπλοκης κοινωνικής πραγματικότητας. Οι χαρακτηριστικότερες εγγραφές ανιχνεύονται στα «Χριστούγεννα του Τεμπέλη», αφήγημα του 1896:

Ο προβλεπτικός ο κάπηλος, διά να έρχονται ασκανδαλίστως να ψωνίζουν αι καλάι οι-κοκυράδες, αι γειτόνισσαι, είχε σιμά εις τα βαρέλια και τας φιάλας [ούζο και σχετικά με αυτό πιστά θα περιέχονταν «εις τας φιάλας», θα προσθέταμε], προς επίδειξιν μάλλον, ολίγον σά-πωνα, κόλλαν ορύζιον και ζάχαριν, είχε δε και μύλον, διά να κόπτη καφέ. Αλλ' έβλεπε τις, πρωί και βράδυ, να εξέρχονται ατημέλητοι και μισοκτενισμένοι γυναίκες, φέρουσαι την μίαν χείραν υπό την πτυχήν της εσθήτος, παρά το ισχίον και τούτο εσήμαινεν, ότι το οψώνιον δεν ήτο σάπων, ούτε ορύζιον ή ζάχαρις.

Ήρχετο πολλάκις της ημέρας, η γριά-Βασίλω, πτωχή, έρημη και ξένη στα ξένα, ήτις δεν είχε προλήψεις κι έπινε φανερά [...]. Ήρχετο και η κυρά-Κώσταινα η Κλησάρισσα, ήτις εβοη-θούσε το κατά δύναμιν εις την εκκλησίαν, ισταμένη πλησίον του μανουαλίου, δια να κολ-λά τα κεριά, και όσας πεντάρας έπαιρνε την Κυριακήν, όλας τας έπινε, μετ' ευσυνειδήτου ακριβείας, την Δευτέραν, Τρίτην και Τετάρτην.

Η πιο χιουμοριστική αναφορά του Παπαδιαμάντη στην πόση οينوπνεύματος είναι ακό-μη πιο παλιά και ανασύρεται από το διήγημα «Ο Καλόγερος» του 1892. Εδώ έχουμε μετα-ξύ άλλων μία παρέα «ευθύμων γερόντων», που πίνουν ολημερίς, ανάμεσα στους οποίους δεσπόζει ο γερο-Παντελάκης. Σκληρός πότης, τα πίνει όλα ανέρωτα. Έτσι θυμόμαστε ότι οι παλαιότεροι έβάζαν κάπου-κάπου νερό όχι μόνο στο ούζο, γεγονός δεκτό και από μας σήμερα, αλλά και στο κρασί, πράγμα που σήμερα δεν ακολουθούμε, ακόμη και όταν έχει πολλή ζέση.

Όλας τας παροιμίας τας παρεδέχετο ως αληθείς ο γερο-Παντελάκης, μόνον το ιαμβο-τροχαϊκόν δίστιχον· «Το μήνα που δεν έχει ρο, βάζει ο μπεκρής νερό», αυτό δεν ήθελε να το ακούση· εβεβαίου μάλιστα ότι είχε γνωρίσει το πάλαι ποτέ ένα δάσκαλον [...], όστις, διά να ψεύση και αποδείξη παράλογον το δίστιχον τούτο, εσοφίσθη και ανέλαβεν ως σπουδαίον έργον να προσθέση εις όλους τους μήνας το ρο. Και τον μεν Μάιον τον έκαμε Μάριον, τον δε Ιούλιον, μη έχων πώς να τον προικίση με ρο, τον μετεμόρφωσεν εις Ινούλιον. Έως εκεί έφθασαν αι επί των ονομάτων των μηνών εγχειρήσεις του τολμηρού διδασκάλου.

Συνεχίζεται

«Αΐστρου μπουγιάϊστρου» Του Τάκη Ψαρρά

«Αΐστρου μπουγιάϊστρου, του γρούν μας είνι ατάϊστου» τραγουδούσαν οι μεγάλοι, πη-δώντας τις φωτιές, το βράδυ τ' Άη Γιαννιού, στις γειτονιές του Πλωμαριού, όταν εμείς ήμα-στε πιτσιρίκια και συμμετείχαμε, χωρίς να καταλαβαίνουμε πολλά πράγματα, στη γιορτινή ατμόσφαιρα του πανηγυριού αυτού.

Τι θα πει «άϊστρου μπουγιάϊστρου» δεν μπόρεσε να μου εξηγήσει κανείς, όταν αργότε-ρα ρωτούσα, ούτε και μπόρεσα να δώσω απάντηση, αφού ούτε και με την κατανοητή συνέ-χεια της φράσης, «το γουρούνι μας είναι ατάϊστο» υπάρχει εξήγηση εννοιολογική.

Εν πάσει περιπτώσει ας μείνει ως έχει στη λαϊκή μας παράδοση, για τα συμβαίνοντα τη μέρα αυτή, τη στιγμή αυτή που παίζουμε με τη δύναμη της φωτιάς και λέμε τη φράση αυτή.

Είχε προηγηθεί το μέτρημα και το βρέξιμο του μετώπου μας (βρέχαμι τα κούτιλά μας), στην ακρογιαλιά, με τα σαράντα κύματα. Κι ύστερα παίρναμε τη μαλλιαρή πέτρα στα σπίτια μας, για να τη βάλει στο πάτωμα κάτω από το προσκέφαλο του κρεβατιού η μητέρα μας. Σκο-πός, στόχος και πιστεύω η μυρωδιά του ιώδιου της θάλασσας να διώχνει τους κοριούς, που τυχόν θα είχαν τα «μπαγδατιά».

Οι κοπέλες και οι νεαροί ετοίμαζαν τα του Κλήδωνα. Γνωστά τ' απ' εδώ και πέρα.

Ο Σύνδεσμός μας από της ίδρυσής του, κάθε χρόνο, ασταμάτητα, συνέχισε κι εδώ στην Αττική το έθιμο της φωτιάς και του Κλήδωνα. Πηγαίναμε σε παραλίες, κολυμπούσαμε και μετά άναμμα φωτιάς και άνοιγμα του Κλήδωνα. Φαγοπότι κι επιστροφή, με την υπόσχεση πως και του χρόνου πάλι εκεί, για τα ίδια, για την τοποθέτηση ενός ακόμη κρίκου στην αλυσίδα της παράδοσης αυτής.

Φέτος παρόντες και πάλι. Το Σάββατο 26 Ιουνίου, νά 'μαστε στ' Ακρογιάλι, στη Νεράντζα Κορινθίας. Γελαστοί και γελαστές, κεφάτες και κεφάτοι, κάποιες και κάποιιο καινούργιοι, φίλοι μας μη Πλωμαρίτες, με την προσμονή για το τι θα γίνει, όλοι κατά παρέες στρωθήκαμε στα τραπέζια της, όπως αποδείχθηκε, όμορφης καθ' όλα ταβέρνας.

Κι ενώ τσιμπολογούσαμε τους μεζέδες, κουτσοπίνοντας, ετοιμάζαμε και τ' άναμμα της φωτιάς. Κολύμπι δεν προηγήθηκε, ούτε μετρήσαμε τα σαράντα κύματα, ούτε πήραμε πέτρα μαλλιάρη.

Ανάφτηκε η φωτιά και κόρωσε, τα πρωτομαγιάτικα στεφάνια ρίχνονταν πάνω της το 'να μετά το άλλο και με κέφι και γέλια πηδούσαμε σταυρωτά από πάνω της, φωνάζοντας “ακόμη μια φορά” κι “ακόμα μία” κι “άντε και του χρόνου”. Και τα φλας των φωτογραφικών μηχανών απαθανάτιζαν τις όμορφες αυτές στιγμές, όπως στη φωτογραφία.

Κι ύστερα! Ύστερα ακούστηκε το “ανοίξετι του Γκλήδωνα να βγει η χαριτουμένη...”, οπότε άρχισε το βγάλσιμο από το “κουμλί” (την κανάτα ή το μαστραπά) του καθενός και της καθεμιάς το σημάδι, που συνοδεύονταν από τα δίστιχα ή τετράστιχα, σκληρά ή μαλακά, υπονοούμενα. Γέλια, χειροκροτήματα, επιφωνήματα, επιδοκιμασίες. Ακόμη ένας κρίκος στην αλυσίδα της παράδοσης.

Άντε λοιπόν και του χρόνου, γέροι, χαρούμενοι και πολυαριθμότεροι.

ΜΠΡΑΒΟ ΠΑΙΔΙΑ

Πριν από μέρες ήρθαν στο παραδοσιακό Πλωμαρίτικο σπίτι, που διατηρώ κοντά στην εκκλησία του Αγίου Νικολάου, παιδιά από ένα δημοτικό σχολείο του τόπου μας, συνοδευόμενα από τις δασκάλες τους κ. **Μαριάνθη Στεφανή** και κ. **Κλειώ Καραμβάση**. Ήθελαν να δούνε από κοντά τον αργαλειό, την κρεβατή, που έχω στημένη, αλλά και τα υπόλοιπα παλιά αντικείμενα που υπάρχουν σ' αυτόν τον χώρο.

Δεν μπορώ να σας περιγράψω, φίλοι μου, πόσο ξαφνιαστήκα από την άψογη συμπεριφορά τους, αλλά και από το ενδιαφέρον πού έδειξαν για όσα έβλεπαν. Οι ερωτήσεις στις δασκάλες τους έπεφταν βροχή κι ήταν σωστές και μετρημένες. Ακόμα ήξεραν την χρησιμότητα πολλών αντικειμένων, όπως το παλιό λυχνάρι, το σίδερο με τα κάρβουνα κ.λ.π. και το ένα εξηγούσε στ' άλλο σωστά τη χρησιμότητα και τη λειτουργία αυτών που έβλεπαν. Με απόλυτη τάξη και αποκαλώντας με πάντα “κυρία” ρωτούσαν να μάθουν για το κάθε τι που έβλεπαν. Γυρίσαμε μαζί όλο το σπίτι κι ούτε για μια στιγμή δεν ένιωσα ότι μιλούσα σε μικρά παιδιά. Αντίθετα είχα την εντύπωση ότι απευθυνόμουν σε πολύ μεγαλύτερα και σοβαρά άτομα.

Θα μπορούσα να σας διηγούμαι πολύ περισσότερα, αλλά εκείνο που πρέπει να τονιστεί ιδιαίτερα είναι ότι η όλη συμπεριφορά τους οφείλεται στους γονείς τους, αλλά και στις δασκάλες τους και γι' αυτό τους αξίζει ένα μεγάλο μπράβο. Τα σημερινά παιδιά έχουν μεγαλύτερη νοημοσύνη απ' αυτή που νομίζουμε και γι' αυτό, ίσως, θα πρέπει να τα βλέπουμε διαφορετικά.

Κλεάνθη

«ΠΛΩΜΑΡΙ - ΑΡΜΕΝΙΖΟΝΤΑΣ ΣΤΟΝ ΧΡΟΝΟ»: ΜΕΤΑΣΥΝΕΔΡΙΑΚΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ

Αντώνη Ανδριώτη, Διευθυντή Ερευνών

Το συνέδριο «Πλωμάρι - Αρμενίζοντας στον χρόνο» (Πλωμάρι, 9-10 Απριλίου 2010) ήταν πράγματι μια επιτυχημένη προσπάθεια του πολιτιστικού συλλόγου «ΠΟΛΙΟΝ» να καταγράψει την δυναμική της τοπικής κοινωνίας και να προβάλει εκείνες τις δραστηριότητες που θα μπορούσαν να αποτελέσουν την κινητήρι δύναμη για μια πολιτιστική και οικονομική ανάταση της περιφέρειας του Πλωμαρίου και όχι μόνο. Ακούστηκαν πολλές και ενδιαφέρουσες προτάσεις. Καλά δουλεμένες και επιστημονικά τεκμηριωμένες, που κάλυψαν κάθε πτυχή δραστηριότητας.

Ομαδοποιώντας τις ανακοινώσεις θα μπορούσα να τις κατατάξω σε τέσσερις κύκλους: **Ο πρώτος αφορά την ιστορία της περιφέρειας Πλωμαρίου από τους προϊστορικούς χρόνους μέχρι σήμερα. Ο δεύτερος αφορά την πολιτισμική κληρονομιά** με αναφορές στην αρχιτεκτονική φυσιογνωμία, καθώς και στη βιομηχανική και ναυπηγική παράδοση του τόπου. **Ο τρίτος αφορά την χλωρίδα και τους υδατικούς πόρους. Και ο τέταρτος αφορά τους βασικούς τομείς της οικονομίας της περιοχής:** Βιομηχανία ούζου και ελαιολάδου, διάφορα επίπεδα του τουρισμού (πολιτισμικός, περιπατητικός, κοινωνικός, αγροτικός), απόδημοι Πλωμαρίτες και ναυτικό μουσείο, αναδείχθηκαν σαν σπουδαιότεροι βασικοί άξονες ανάπτυξης στενά δεμένοι με την πολιτισμική κληρονομιά και την ιστορική συνέχεια του τόπου.

Πολλά τα θέματα και όλα εξ ίσου σημαντικά. Πολλές οι προτάσεις για την ανάληψη βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων δράσεων που δείχνουν μια ενυπάρχουσα δυναμική που μένει σε λήθαργο και είναι ανεκμετάλλευτη χρόνια τώρα. Που φαίνεται όμως να βιώνεται από κάθε Πλωμαρίτη, που προσδοκά να δει αυτή τη δυναμική να ξεφεύγει από την ουζο-κουβεντούλα και να μετασχηματίζεται σε έργο μικρό ή μεγάλο.

Το συνέδριο του «ΠΟΛΙΟΝ» δίδει αυτή την ευκαιρία. Να μπουν όλες οι προτάσεις κάτω στο τραπέζι και να μελετηθούν σε βάθος. Γιατί, για να μείνει κάτι από αυτή τη επιστημονικά θεμελιωμένη καταγραφή που προσέφερε το συνέδριο, θα πρέπει οι προτάσεις να ιεραρχηθούν σωστά και να μπουν οι σωστές προτεραιότητες. Είναι φυσικό να μην μπορούν να γίνουν όλα όσα προτάθηκαν από τη μια στιγμή στην άλλη. Μπορεί όμως με τη σωστή ιεράρχηση όλα να γίνουν με τη σειρά και να πιάσουν όλα τόπο.

Το πιο βασικό όμως και κρίσιμο σημείο είναι να αποφασίσουμε πως θα γίνει η υλοποίηση κάθε πρότασης ή πιο σωστά, ποιος θα είναι ο φορέας που θα αναλάβει την υλοποίηση μιας οποιασδήποτε δράσης. Κατά την γνώμη μου αυτό είναι και το λεπτότερο μα το σημαντικότερο σημείο της υλοποίησης.

Η πείρα μου λέγει, ότι, εκτός από μερικές φωτεινές εξαιρέσεις, ένας δημοτικός φορέας δεν εγγυάται την επιτυχία υλοποίησης μιας από τις προταθείσες δράσεις ούτε κατά το μικρότερο δυνατό ποσοστό. Είμαι όμως βαθύτατα πεπεισμένος ότι μπορούμε σαν τοπι-

κή κοινωνία να επιτύχουμε μια ανάταση της περιοχής μας, μόνο αν δημιουργήσουμε Ομάδες Εργασίας (ΟΕ), κάθε μια από τις οποίες θα αναλάβει και την υλοποίηση ενός συγκεκριμένου έργου-στόχου. Και αυτή ακριβώς την οργάνωση των ΟΕ μπορούν να την αναλάβουν το «ΠΟΛΙΟΝ» και οι διάφοροι πολιτιστικοί σύλλογοι του Πλωμαριού, όπως για παράδειγμα ο σύλλογος Πλωμαριτών Αττικής, η Λέσχη Πλωμαρίου, η Τοπική Εφορία Προσκόπων, δημιουργώντας εθελοντικές ΟΕ από τα μέλη τους. Ήδη το «ΠΟΛΙΟΝ» μας έδωσε μια εικόνα μιας ΟΕ με τις επιτυχημένες παρεμβάσεις του για την δημιουργία του **Ναυτικού Μουσείου**. Απ' την άλλη πλευρά, η Δημοτική Αρχή θα μπορούσε να θέσει υπό την αιγίδα της αυτές τις ΟΕ και να συνδράμει το έργο τους στην αναζήτηση στοιχείων, μέσω υλοποίησης και πόρων.

Για παράδειγμα, μια ΟΕ θα μπορούσε να αναλάβει τα περί τον Περιπατητικό Τουρισμό (π.χ. συντήρηση και αξιοποίηση των περιπατητικών διαδρομών-μονοπατιών). Μια άλλη θα μπορούσε να αναλάβει την μελέτη ενός τουριστικού προϊόντος που θα συνεδύαζε την φτηνή διαμονή συνδυασμένη με μια βιολογική κουζίνα βασισμένη στο λάδι της περιοχής τα τοπικά φρούτα εποχής (π.χ. τους «αχτσέδες» και τα άλλα ξηρικά αχλάδια) και το φημισμένο Πλωμαρίτικο ούζο. Μια άλλη ΟΕ θα ανελάμβανε την μελέτη της εκμετάλλευσης των πόρων που θα προέρχονταν από τα προϊόντα της παραδοσιακής ναυπηγικής, κλπ κλπ.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να κάνω μια παρατήρηση με αφορμή κάποια από τις εισηγήσεις του συνεδρίου: Για να τονίσω ότι και φυσικά δεν φιλοδοξούμε σαν Πλωμαρίτες να ταξιδεύουμε με τα «περάματα» και τα «τρεχαντήρια» για τον Πειραιά ή να χτίσουμε τις εμπορικές μας δραστηριότητες μας πάνω στην αξιοπιστία αυτών των σκαριών. Κάτι τέτοιο ούτε και οι Βενετσιάνοι το τόλμησαν με τις γόνδολες τους. Κι όμως οι νέοι Βενετσιάνοι φάνηκαν πολύ πιο έξυπνοι από μας. Συνέδεσαν τις γόνδολες τους με την Βενετία και τις κατέστησαν συνώνυμες λέξεις. Και στο άκουσμα της Βενετίας σήμερα, ποιος δεν ονειρεύεται μια μαγευτική και ρομαντική βαρκάδα στα κανάλια της με μια γόνδολα; Δεν θα μπορούσε άραγε και τα Πλωμαρίτικα σκαριά να διαφημιστούν κατάλληλα και να γίνουν συνώνυμα της λέξης Πλωμάρι; Να μπουν στη συνείδηση του κάθε επισκέπτη ότι μια βαρκάδα στο λιμάνι, ένα νωχελικό πλάνεμα του τρεχαντηριού με φεγγάρι κατά μήκος των κοντινών αμμουδιών είναι μερικές από τις μοναδικές στιγμές που μπορεί να απολαύσει κανείς ερχόμενος στο Πλωμάρι.

Και ας αφήσουμε στην μέριμνα της Δημοτικής Αρχής, την Καθαριότητα, την Συντήρηση αγροτικών δρόμων, την Καταγραφή των γεωτρήσεων, την μερική Αποτσιμεντοποίηση, την διάσωση του βιομηχανικού προφίλ του Πλωμαριού.

Σ.Σ. Πάνω από 200 άτομα συνολικά παρακολούθησαν τις εργασίες του και την απονομή τιμητικής διάκρισης στον πρότανη του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, Κώστα Μουτζούρη, ενώ πολλοί γνώρισαν το Πλωμάρι μέσα από τις ξεναγήσεις που έγιναν τόσο μέσα στον ίδιο τον οικισμό, όσο και στα γύρω χωριά του δήμου.

**Απαντήσεις για την Μικρασιατική Καταστροφή βρίσκονται
στο βιβλίο “ΝΟΣΤΑΛΓΙΑ ΩΣ ΤΟΥΣ ΟΥΡΑΝΟΥΣ”
του Σταύρου Γαληνού από την Ερεσό.
Τηλ. 210-5135210 & 22530-53164**

ΤΟ ΠΟΔΑΡΙΚΟ

Της Χριστίνας Σπήλιου

Παραθέτω στο τέλος κείμενο του ποδαρικού που έκανα φέτος, στις 31-1-2010, κατά την κοπή της πίτας του Συνδέσμου μας.

Επειδή έχει κάποιες αλλαγές από τα καθιερωμένα των προηγούμενων χρόνων, θα ήθελα ν' αναφερθώ σ' αυτές, γι' αυτό και αριθμησης, όπως βλέπετε, τους στίχους.

Μεταφέρω, κατά πρώτον, τις θερμές ευχαριστίες για την καλή χρονιά προς όλους τους συμπατριώτες Πλωμαρίτες της φίλης **Κικής Μπαλάσκα**, το γένος Στράτου Πετρέλλη, από τον Τρύγωνα, ζωντανό κύτταρο της παράδοσης για τη γενέτειρά της και την ευχαριστώ προσωπικά για το κείμενο αυτό του ποδαρικού που μου έδωσε και προέρχεται από τον 98 χρόνων πατέρα της και τη γιαγιά της. Οι αλλαγές αυτές είναι στους στίχους 3, 6, 16 και 17.

Ο στίχος Νο 7 προέρχεται από το βιβλίο του αειμνήστου Γιάννη Μαυραγάνη, από το Παλαιοχώρι.

Οι πλέον φιλοσοφημένοι στίχοι είναι οι Νο 14 και 15, επίκαιροι όσο ποτέ άλλοτε και προέρχονται από το Μεσότοπο.

Εδώ και τριάντα χρόνια την ανατροφή και τη διαπαιδαγώγηση των παιδιών της Ελληνίδας εργαζόμενης μητέρας είχαν αναλάβει αλλοδαπές. Άλλη νοοτροπία, άλλη κουλ-

τούρα, άλλες ευαισθησίες. Αποτέλεσμα που το ζούμε είναι ότι πολλά παιδιά όχι μόνο δεν έχουν τη γνωστή μας ελληνική ψυχή και τις πανάρχαιες αξίες, όχι μόνο δεν ακολουθούν τα ήθη και έθιμά μας αλλά τα χλευάζουν. Γι' αυτό και οι στίχοι προτρέπουν το μέγλωμα των παιδιών να είναι μέριμνα της Ελληνίδας μάνας.

ΤΟ ΠΟΔΑΡΙΚΟ

Καλή μέρα τσι τ' Αγίου Βασιλείου.

Γεια χαρά, καλή καρδιά,

τσι καλή προυτουχρουνιά.

Σίδηρα πάνου, σίδηρα κάτου,

σίδηρα τσι γι' αθρώπ' είνει μέσα.

Σαμπ' βαρεί του βόλ,

να βαρεί τσι η κισέ σας.

Σαμπ' είνει η πέτρα γιρή,

νά 'νει γιρό τσι του τσιφάλ σας.

Σαμπ' είνει του ρόδ' γιμάτου,

νά 'νει τσι του σπίκι σας γιμάτου.

Σαμπ' σκουρπά του ρόδ'

να σκορπούν τσι γι' ουχτροί σας.

Σάμπ' τρέχ' του νιρό, να τρέχ'

τσι του μπιρικέτ, στου σπίκ' σας.

Σάμπ' βαστά τα φύλλα γι' ηλιά,

να βαστά τσι η μάνα τα πιδιγιά.

Καλή χρουνιά, χρόνια πουλλά

τσι καλή Προυτουχρουνιά.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΚΑΛΟΧΩΡΙΤΩΝ ΛΕΣΒΟΥ

«Ο ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ»

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Σας κάνουμε γνωστό, ότι ο Σύλλογός μας στα πλαίσια των πολιτιστικών του εκδηλώσεων διοργανώνει καλλιτεχνική βραδιά αφιερωμένη στη μνήμη του συγχωριανού μας Λαϊκού Ζωγράφου **Χαράλαμπου Καπτζή στις 31 Ιουλίου 2010**, ημέρα Σάββατο και ώρα 20.15 μ.μ. στον πλάτανο του χωριού μας με θέμα:

«Αφιέρωμα στη μουσική και ζωγραφική κάτω από το φως του καλοκαιριάτικου φεγγαριού».

Θα μιλήσει η καθηγήτρια μουσικής κ. **Δέσποινα Κοκκινάκη-Παντελέλη**.

Στη συνέχεια θα ακολουθήσει παραδοσιακή και λαϊκή μουσική με τον συντοπίτη μας δεξιό-τέχνη στα πλήκτρα **Δήμο Παντελέλη**. Στο τραγούδι θα τον συνοδεύσει η **Γιάννα Κάπελα**.

Για το Σύλλογο Σκαλοχωριτών Λέσβου

Ο Πρόεδρος

Αδάμ Εμμ. Καρέκος

Ο Γεν. Γραμματέας

Νίκος Ευαγ. Καρίπη

ΑΙΓΕΑΣ

Φιλικό ανθρωπιάς στο Πλωμάρι

Ενας αγώνας διαφορετικός από τους υπόλοιπους, πραγματοποιήθηκε το απόγευμα της Μ. Τετάρτης στο γήπεδο του Πλωμαρίου. Ο **Αιγέας** αντιμετώπιζε την ΑΕΛΚ σε φιλικό παιχνίδι φιλανθρωπικού χαρακτήρα, προς τιμήν του **Παναγιώτη Σαλά**, παλαίμαχου ποδοσφαιριστή της ομάδας του Πλωμαρίου, ο οποίος αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα υγείας.

Η παρουσία του κόσμου ήταν συγκινητική, καθώς πολλοί ήταν εκείνοι που βρέθηκαν στις εξέδρες του «Μιχαλέλειου» Γηπέδου Πλωμαρίου, αλλά και όσοι δε βρέθηκαν εκεί, ενίσχυσαν οικονομικά την προσπάθεια. Σημαντικό ρόλο στη διοργάνωση, αλλά και στη συγκέντρωση χρημάτων, διαδραμάτισε ο Δήμος Πλωμαρίου και ο Δήμαρχος Δημήτρης Βαρβαγιάννης, ο Πρόεδρος του ΝΑΟΛ και της ΕΠΣΛ, Σταύρος Ψαρρόπουλος, αλλά και η Διοίκηση της ΑΕΛΚ με τον Πρόεδρό της, Ταξιάρχη Βέρρο. Άπαντες στήριξαν υλικά και ηθικά με την παρουσία τους, την προσπάθεια αυτή και φυσικά τους αξίζουν συγχαρητήρια.

Στο αγωνιστικό κομμάτι του παιχνιδιού, η ΑΕΛΚ κέρδισε με σκορ 2-4, σε ένα χορταστικό σε θέαμα ματς.

Η διοίκηση του Αιγέα εξέδωσε μετά το παιχνίδι ανακοίνωση, με την οποία ευχαριστεί όλους όσοι στήριξαν την προσπάθεια αυτή: «Το Διοικητικό Συμβούλιο του Αιγέα αισθάνεται την ανάγκη να ευχαριστήσει δημόσια όλους όσοι συμπαραστάθηκαν στον αγώνα φιλανθρωπικού χαρακτήρα για την ενίσχυση του παλαίμαχου ποδοσφαιριστή της ομάδας, Παναγιώτη Σαλά, ο οποίος αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα υγείας. Ευχαριστεί το Δήμαρχο Πλωμαρίου, Δημήτρη Βαρβαγιάννη και το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου, τα Φιλανθρωπικά Ιδρύματα Πλωμαρίου, τον Πρόεδρο του ΝΑΟΛ, Σταύρο Ψαρρόπουλο και την ΕΠΣ Λέσβου, τον Πρόεδρο της ΑΕΛΚ, Ταξιάρχη Βέρρο, τη διοίκηση, τον προπονητή και τους ποδοσφαιριστές της ομάδας της Καλλονής, αλλά και όλους τους συμπολίτες μας, που ανταποκρίθηκαν και στήριξαν -ο καθένας με τον τρόπο του- τον Παναγιώτη Σαλά. Ελπίζουμε πολύ σύντομα ο Παναγιώτης να είναι και πάλι κοντά μας και να βγεί δυνατός από τη μάχη αυτή που δίνει».

Απ' την εφημ. "ΕΜΠΡΟΣ"

Για να μαθαίνετε τα νέα μας από το internet επισκεφθείτε την ιστοσελίδα μας:

www.plomarion.com

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

Συγχαρητήρια στον γαμπρό μας Μηνά Ν. Αρτόπουλο που έλαβε την ειδικότητα του ωτορινολαρυγγολόγου.

Οικογένεια Αθανασίου Κανελλόπουλου

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Μουντζούρης Δημήτριος30€
Λαγουμίδης Γιώργος του Βρασίδα50€
Α/φοί Τυρανή20€
Κοντοπός Νίκος20€

Γεραγωτέλλης Γιώργος20€
Christodoulelis E.20€
Χωριατέλλης Δημήτρης20€

ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ

— Τριανταφυλλιά Σαμαρά50\$ Αυστρ.
στη μνήμη των γονέων της Παναγιώτη και
Μαρίας και των αδελφών της Κώστα και Γρη-
γόρη
— Σπήλιου Χριστίνα20€

στη μνήμη Γιάννη Παπουτσάνη και Κλειώς
Βούρου
— Στη μνήμη Γεωργίου και Ειρήνης Δελη-
γιάννη και Νικολάου και Βενετίας Μαυραγάνη
από Δάφνη Π. Πιτσιλάδη50€

Αριστείδης Νικ. Κλήμης

Ο Αριστείδης Νικ. Κλήμης γεννήθηκε στο Πλωμάρι, το 1915, από γονείς Πλωμαρίτες.

Τελείωσε Δημοτικό και Γυμνάσιο στη Μυτιλήνη.

Σπούδασε στην Αθήνα Συνεταιριστικά, Νομικά, Οικονομικά και Στατιστική.

Διέπρεψε στο Συνεταιριστικό και Οικονομικό Τομέα της Α.Τ.Ε. (1935-1972), από τις θέσεις του υπαλλήλου και του προϊστάμενου πάρα πολλών Γραφείων και Τμημάτων της. Οργάνωσε την Υπηρεσία Οικονομικών Μελετών, της οποίας ήταν και ο πρώτος προϊστάμενος (1962-1972).

Η Συνομοσπονδία Συνεταιρισμών ήταν δικό του δημιούργημα (1935-1938). Μετά την κατοχή μάλιστα την ανασυγκρότησε (1946-1949) και της έδωσε αγωνιστική πνοή.

Η Διοίκηση της Α.Τ.Ε. τον τίμησε, αναθέτοντάς του αρμοδιότητες σε θέματα πολιτιστικά, εκπαίδευσης του προσωπικού και της Ε.Ο.Κ.

Δίδαξε αγροτική οικονομία και Συνεταιριστικά, σε Σεμινάρια της Α.Τ.Ε., της Συνομοσπονδίας Συνεταιρισμών και κυρίως στην Υπηρεσία Συνεταιριστικής Εκπαίδευσης.

Παραιτήθηκε από την Α.Τ.Ε. το 1972 κι έκτοτε αφιερώθηκε ολόψυχα σ' αυτό που αγαπούσε. Στο Συνεταιρισμό, ως ιδέα, θεσμό, κίνημα, δίκαιο.

Έγραψε εκατοντάδες μελέτες και βιβλία για την αγροτική οικονομία και την πολιτική, συνεταιριστικά και νομικά, προσφέροντας πολλά στη θεωρία του Συνεταιριστικού Δικαίου και στην εφαρμογή του από τα Δικα-

στήρια.

Πρωώθησε τη συνεταιριστική ιδέα, με εισηγήσεις και ομιλίες σ' όλη την Ελλάδα και στην Κύπρο. Καθιέρωσε τους συνεταιρισμούς.

Διηύθυνε και συνεργάστηκε επί χρόνια σε πολλά περιοδικά, όπως: Η Φωνή των Συνεταιρισμών, Θέματα Συνεταιρισμών και Αγροτικής Οικονομίας, Δελτίον Αγροτικής Τραπεζής, Κυριακάτικον Δελτίον, Συνεταιριστική Πορεία, Ο Συνεταιριστής κι ακόμη ήταν παρών και στη Φωνή του Αγρότη της ΕΡΑ.

Βραβεύτηκε δύο φορές από την Ακαδημία Αθηνών κι έτυχε πολλών διακρίσεων κι επαίνων.

Το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών του απένειμε τον τίτλο του Επίτιμου Διδάκτορά του.

Αν και δεν ανδρώθηκε στο Πλωμάρι, το αγαπούσε πολύ και ήταν φίλος και συμπαραστάτης του Συνδέσμου μας. Ήταν ένας από

τους άξιους Πλωμαρίτες.

Στη Δημοτική Βιβλιοθήκη Πλωμαρίου έχει τη δική του τιμητική θέση. Είναι η Βιβλιοθήκη Κλήμη, με περισσότερα από 2.000 βιβλία.

Έφυγε από τη ζωή, κερδίζοντας την αιωνιότητα, σε ηλικία 95 ετών.

Το πέρασμά του πάνω από την Ελλαδική γη παραμένει φωτεινό αχνάρι ήθους, αφοσίωσης στους στόχους, εργατικότητας, υπομονής και επιμονής στην επίτευξή τους. Κηδεύτηκε και μαζί του ενταφιάστηκε, ας ελπίσουμε προσωρινά, το συνεταιριστικό κίνημα στο Πλωμάρι.

Τάκης Ψαρράς

Το Δ.Σ. του Συνδέσμου μας εκφράζει τα θερμά συλλυπητήριά του σ' ολόκληρη την οικογένειά του, ευχόμενο να ζούν και να τον θυμούνται. Δυσαναπλήρωτο είναι το κενό που δημιουργήθηκε τόσο για κείνη, όσο και στη Συνεταιριστική οικογένεια.

Ζαφειρούλα χήρα Παν. Τραγάκη (Πασγιαννέλινα)

Στις 18 Μαΐου 2010 έφυγε από τη ζωή, πλήρης ημερών, η Ζαφειρούλα.

Γεννήθηκε στα Περιβόλια του Αγ. Ισιδώρου Πλωμαρίου, το 1916. Παντρεύτηκε το 1938. Απέκτησε δύο αγόρια, δίδυμα, που έγιναν καπετάνιοι, το Δημήτρη και το Γρηγόρη -τα Πασγιανέλια- και μια κόρη, τη Μυρσίνη, πρώην προϊσταμένη ΔΟΥ.

Καμάρωσε και λάτρεψε έξι καταξιωμένα εγγόνια και ένα δισέγγονο από το Γρηγόρη.

Η καρδιά της ήταν πλημμυρισμένη από υπερβολική αγάπη και τ' ομολογούν όσοι τη γνώρισαν.

Έζησε στον παράδεισο των μπαχτσέδων του Αγ. Ισιδώρου και λόγω της μεγάλης προσφοράς της στον άνθρωπο από την

ψυχή της, που ήταν γεμάτη από Θεό, προετοιμάστηκε και η αιώνια κατοικία της στον ουράνιο παράδεισο.

Θα σε θυμόμαστε πάντα με το γλυκό σου χαμόγελο και την αιθερία σου ομορφιά. Ό,τι η μορφή ίδια και η ψυχή.

Θερμά συλλυπητήρια στα παιδιά, εγγόνια και λοιπούς συγ-

γενείς.

Άραγες ανταμώνουμε και οι νεκροί στον Άδη ή τ' όνομά τους έμεινε στον κόσμο για σημάδι;

Χριστίνα Σπήλιου

Θερμά συλλυπητήρια σ' όλους σας, φίλοι μας, απ' όλους μας του Δ.Σ. του Συνδέσμου μας.

Κλειώ Βούρου

Στις 16 Ιανουαρίου 2010 έφυγε από τη ζωή η **Κλειώ Βούρου**, προδομένη από την καρδιά της. Μοναχοπαίδι του Γρηγόρη και της Γραμματικής Τραγάκη, γεννήθηκε στην Πλαγιά στις 2 Φεβρουαρίου 1931, όπου και μεγάλωσε. Επάξια σύζυγος του γιατρού Γιάννη Βούρου, μάνα του Γιώργου και της Γραμματικής και γιαγιά πέντε εγγονιών. Έζησε στο Πλωμάρι και άφησε την τελευταία της πνοή στη Νέα Πεντέλη.

ΣΤΕΡΝΟΣ ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

Σ' εσένα μιλώ για να σου πω ό,τι κρατάω μέσα μου, σαν φυλαχτό, δυο καταπράσινα μάτια.

Δυο πράσινα μάτια, που με πρωτοχάιδεψαν, με το τρυφερό τους βλέμμα, σαν καλωσόρισμα σ' αυτή τη γη.

Δυο πράσινα μάτια, που συνόδευαν κάθε μου βήμα, φύλακα άγγελέ μου.

Αξιολάτρευτη γυναίκα, υπέροχη κόρη, σύζυγος, μάνα, γιαγιά.

Συμπαράστατης στον πόνο και στη δυστυχία των συνανθρώπων σου, με τα χέρια πάντα γεμάτα.

Άξια, δραστήρια, με δίψα για ζωή.

Και ξαφνικά, χέρι φθονερό, που ζήλεψε την αίγλη σου, βύθισε για πάντα στο σκοτάδι το καταπράσινό σου φως.

Γλυκύτατή μου μανούλα, σ' ευχαριστούμε για όλα τα δώρα ζωής, που μας χάρισες.

Σου εύχομαι, με όλο τον αβάσταχτο πόνο της ψυχής μου, νάναι ροδοπέταλα στρωμένος ο καινούριος δρόμος που βαδίζεις. Καλή αντάμωση!

Νεκροταφείο Χαλανδρίου, 18 Ιανουαρίου 2010

Γραμματική (Γκρέης) Γιαμουγιάννη

Το Δ.Σ. του Συνδέσμου μας συμμετέχοντας στο πένθος των συγγενών και φίλων της αξέχαστης Κλειώς εκφράζει τα πιο θερμά του συλλυπητήρια σε όλους.

Γιάννης Παπουτσάνης

Αντί Μνημοσύνου

Θρηνούμε για την απρόσμενη απώλεια του αγαπητού μας συμπατριώτη, συμμαθητή και φίλου, φυσικομαθηματικού καθηγητή του Ομίλου Φροντιστηρίων «Ο Κύκλος» **Γιάννη Παπουτσάνη** του Κλεάνθη και της Ιφιγένειας, το γένος Τραγάκη, από την Πλαγιά.

Πέταξε η διάφανη ψυχή του στη γειτονιά των αγγέλων, ξαφνιάζοντας και βυθίζοντας στη θλίψη τους συγγενείς, την απαρηγόρητη σύντροφό του Άντα, τους φίλους, τους παλιούς συμμαθητές του. Όλοι έστεκαν βουβοί πάνω από τη σορό του, την

ώρα της ταφής του στο νεκροταφείο Π. Φαλήρου στις 13 του Μάρτη 2010 και κατά το σαρανταήμερο μνημόσυνό του στις 18 Απριλίου, μη πιστεύοντας ότι κάτω από τη μαρμάρινη πλάκα βρισκόταν ο Γιάννης.

Από τη φωτογραφία, με το πλατύ χαρούμενο χαμόγελο, μας αποχαιρετούσε και συνάμα μας πλήγωνε βαθιά. Πώς σταμάτησε

να χτυπά μια τέτοια χρυσή καρδιά στα εβδομήντα της χρόνια; Συγγενείς και φίλοι τον συνοδέψαμε θλιμμένοι στην τελευταία του κατοικία.

Ο Γιάννης υπήρξε γόνος επιφανούς

πλωμαρίτικης οικογένειας. Οι πρόγονοί του ήταν εύποροι, άνθρωποι που συνέβαλαν στη βιομηχανική ανάπτυξη του Πλωμαρίου. Γαιοκτήμονες με απέραντους ελαιώνες, ελαιοτριβεία, σαπωνοποιεία, έμποροι, με ιδιόκτητο καΐκι να διασχίζει τα λιμάνια της Μεσογείου, μεγάλοι ευεργέτες και δωρητές στο Πλωμάρι. Με τέτοια ευγενή οικογενειακή προέλευση, δεν υστέρησε και ο ίδιος.

Γεννήθηκε στο Πλωμάρι στις 26 Φεβρουαρίου 1940. Εκεί τελείωσε το Δημοτικό και το Γυμνάσιο το 1958. Υπήρξε ευφυής, αριστούχος μαθητής. Τον διέκρινε ευαισθησία ψυχής, ρομαντισμός, ταπεινοφροσύνη και ικανότητα στο γράψιμο. Στις γραπτές εξετάσεις, ενώ τελείωνε, δεν παρέδιδε την κόλλα του, προκειμένου να βοηθήσει τους αδυνάτους. Το χαρτί με τον καθιερωμένο στίχο-αίτημα εκδρομής εκείνος αναλάμβανε να παραδώσει στον αείμνηστο Γυμνασιάρχη μας Στρατή Μαυραγάνη: «Ο καιρός είν' αίθριος, η θάλασσα γαλήνη, εκδρομή πρέπει να γίνει». Οι σχολικές φωτογραφίες μαρτυρούν την ευαισθησία και το χιούμορ του. Πάντα με μια μαργαρίτα στο χέρι, για να την ξεφυλλίζει.

Υπήρξε αθλητής στίβου, δρομέας κι ελάμβανε μέρος σε περιφερειακούς μαθητικούς αγώνες των νησιών Β.Α. Αιγαίου σε Μυτιλήνη και Χίο. Ως αθλητής, διακρινόταν για την ευγενή άμιλλα και την προσπάθειά του να προβληθεί το Πλωμάρι, μέσω του Γυμνασίου του.

Ως καθηγητής, βοηθούσε τους μαθητές στον «ΚΥΚΛΟ», με ιδιαίτερο ενδιαφέρον, ιδιαίτερος όσους κατάγονταν από το Πλωμάρι, πολλές φορές δωρεάν. Η ανάδειξη επιστημόνων από τη γενέτειρά του τον γέμιζε ικανοποίηση και χαρά.

Ανήσυχος κι έντονα Πλωμαρίτης. Μεγάλη αγάπη του το Πλωμάρι. Το πατρικό του σπίτι είναι ένα στολίδι για το Πλωμάρι. Επισκέπτες απ' όλο τον κόσμο στέκονται και θαυμάζουν το παλιό αρχοντικό, που μας μεταφέρει στο 19ο αιώνα, εποχή που το Πλωμάρι άκμαζε. Το διατήρησε όπως το άφησαν οι γονείς του, ξοδεύοντας για τη συντήρησή του δεκαπλάσια, απ' ό,τι θα κόστιζε η αντικατάστασή τους.

Με τη φλόγα της νιότης, ασχολήθηκε με τη σύσφιξη των σχέσεων των Πλωμαριτών της Αθήνας, τα έθιμα και την προβολή του Πλωμαρίου. Έγινε η «κλώσσα» για τους συμμαθητές και φίλους του Πλωμαρίτες. Ο χώρος του φροντιστηρίου ήταν το στέκι μας. Ουζοποσίες, αναμνήσεις από τα μαθητικά μας χρόνια, πλάκες, γέλια... Εκεί έπεσε κι ο σπόρος, η ιδέα και πάρθηκε η απόφαση να δημιουργηθεί Σύλλογος Πλωμαριτών Αθήνας.

Ήταν ιδρυτικό μέλος του εν Αθήναις Συνδέσμου Πλωμαριτών Αττικής «Βενιαμίν ο Λέσβιος». Με τη στάση του, έφερε στο Σύνδεσμο επιφανείς επιστήμονες, εμπόρους, εύπορους Πλωμαρίτες, με μεγάλες συγκεντρώσεις, χορούς κι επιτυχημένες εκδηλώσεις προβολής της ιδιαίτερης πατρίδας μας.

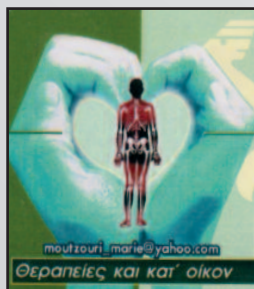
Όσοι τον ζήσαμε από κοντά, θα θυμόμαστε τον ήρεμο χαρακτήρα του, την εχεμύθεια που τον διέκρινε, την ΑΡΧΟΝΤΙΑ σε όλο της το μεγαλείο. Ακόμα, τη ζεστή φιλική παρουσία του, πάντα με τον παρήγορο κι ενθαρρυντικό του λόγο. Σε χαρές και λύπες φίλων και πατριωτών ήταν πάντα παρών, χωρίς διάκριση.

Θερμά συλλυπητήρια στη σύντροφό του Άντα, στα πρώτα εξαδέλφια του Ιωάννη Βούρο (Ντίνο), Δέσπω, χήρα Ευ. Τυροπώλη, Δέσποινα Βαρβαγιάννη, Ευανθία χήρα Στ. Κριτζά, Μιχάλη Παν. Τραγάκη, Γιάννη και Άρη Εμμ. Σαλά, Γκρέις και Γιώργο του Ιωάννη Βούρου και της Κλειώς, η οποία πέθανε 45 ημέρες νωρίτερα Άρτεμη Καζάζη, χήρα Γιάννη Παπουτσάνη και λοιπούς συγγενείς, που ο Γιάννης τους αγαπούσε όλους, όσο και τους γονείς του.

Ας είναι αιωνία η μνήμη του.

Σπήλιου Χριστίνα

Το Δ.Σ. συμμετέχει στο πένθος των συγγενών του Γιάννη, ιδρυτικού μέλους του Συνδέσμου και εκφράζει τα θερμά του συλλυπητήρια σε όλους.

ΜΑΡΙΑ ΜΟΥΤΖΟΥΡΗ MSc
ΦΥΣΙΚΟΘΕΡΑΠΕΥΤΡΙΑ

MSc in Manipulative Therapy
in Coventry Uni., UK
Πτυχιούχος ΤΕΙ ΛΑΜΙΑΣ

moutzouri.marie@yahoo.com
Θεραπείες και κατ' οίκον Τηλ.: 6977 073125

Ladies Club
Ελίνα & Ζωή Σκορδά

ΚΟΜΜΩΤΗΡΙΟ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ

Γυναικείο Ανδρικό Παιδικό Extensions

Αποτρίχωση Μανικιούρ
Τεχνητά νύχια
Πεντικιούρ Τατουάζ
Τεχνητό Μαύρισμα

Πλωμάρι Τηλ.: 22520 33667

ΚΑΦΕ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ
"Η Γωνιά του Πλάτανου"

Ζ. Γ. Σκορδά Στον Πλάτανο
Τηλ. 693 27 38 076 ΠΛΩΜΑΡΙ - ΛΕΣΒΟΥ

Μεσιτικό Γραφείο

Σκόλα Ερεσού Τ.Κ. 81105
Ερεσός

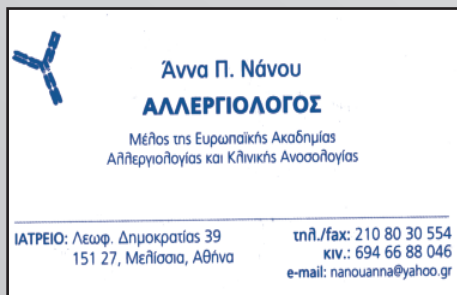
Ελευθ. Βενιζέλου 21
Agora Center, 1ος όροφος
Μυτιλήνη

22 530 52 170 22 510 41 770
22 530 52 171 22 510 42 137

6947021559

Αγορές - Πωλήσεις - Ενοικιάσεις - Αντιπαροχές
Ανακαινήσεις - Επισκευές - Κατασκευές
Νομική & Οικονομική Υποστήριξη

www.lesvosestate.gr
contact@lesvosestate.gr

Άννα Π. Νάνου
ΑΛΛΕΡΓΙΟΛΟΓΟΣ

Μέλος της Ευρωπαϊκής Ακαδημίας
Αλλεργιολογίας και Κλινικής Ανοσολογίας

ΙΑΤΡΕΙΟ: Λεωφ. Δημοκρατίας 39
151 27, Μελίσσια, Αθήνα

τηλ./fax: 210 80 30 554
κιν.: 694 66 88 046
e-mail: nanouanna@yahoo.gr

ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΟ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΨΩΜΑΔΕΛΛΗΣ Ο.Ε.

Παράδοση κατ' οίκον

Λ. Δημοκρατίας 59 (έναντι εκκλησίας Ζωοδ. Πηγής), Μελίσσια
Τηλ.: 210-61.36.499, 210-80.47.010

www.plomari.eu

Εσύ ενημερώθηκες σήμερα;

Τα ΝΕΑ άπ' το Πλωμάρι στο ίντερνετ
News.Plomari.EU

ΨΗΤΟΠΩΛΕΙΟ

ΤΑ ΜΑΝΙΑΤΙΚΑ

22520 32804 Πλωμάρι - Λέσβος

ΙΔΕΑ ΤΕΧΝΗ

τόσο γουστόζικο... σαν το αλμυρό!!!

ΧΩΡΙΑΤΕΛΛΗ ΕΛΕΝΑ

διακοσμητικές & μονωτικές κατασκευές

ΚΟΜΜΗΝΙΑΚΗ 10 - 81100 - ΜΥΤΙΛΗΝΗ
ΤΗΛ.: 22510 40.212 - ΚΙΝ.: 6936 661468 - e-mail: idea_kal_tech@ yahoo.gr

ΨΑΡΑΔΕΛΛΗΣ
ΕΙΔΗ ΥΓΙΕΙΝΗΣ - ΠΛΑΚΑΚΙΑ

Το ΠΑΛΑΙΟ
Πλακάκι

**ΟΛΑ ΤΑ ΣΧΕΔΙΑ
ΟΛΑ ΤΑ ΧΡΩΜΑΤΑ**
ΣΕ ΕΙΔΗ ΥΓΙΕΙΝΗΣ, ΠΛΑΚΑΚΙΑ
ΑΣΕΣΟΥΑΡ & ΚΑΛΥΜΜΑΤΑ W.C.
ΑΠΟ ΤΟ 1950 ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ

ΤΗΛ. ΚΕΝΤΡΟ: 2105240474
www.psaradellis.gr
e-mail: info@psaradellis.gr

ΑΘΗΝΑ • ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ • ΑΧΑΡΝΑΙ • ΚΡΗΤΗ • ΠΑΤΡΑ

ΜΕΣΙΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ REAL ESTATE AGENCY

Αγάλιας Ευάγγελος
Αγάλιας Εμμανουήλ

Πλωμάρι Λέσβου
T.K. 81 200

www.realestate-plomari.com

Mail: admin@realestate-plomari.com

Τηλ. Γραφείου: 22520 32474

Fax Γραφείου: 22520 33054

Τηλ. Οικίας: 22520 32354

Κινητό: 6944 851862

ΜΗΝΑΣ Ν. ΑΡΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ωτορινολαρυγγολόγος
Χειρουργός Κεφαλής & Τραχήλου

Επιστημονικός Συνεργάτης Γενικής Κλινικής & «Παιδων» ΜΗΤΕΡΑ

Νοσοκομείο: «ΜΗΤΕΡΑ»

T: 210 6869403

K: 6977 123446

E: artminas@yahoo.gr

Ιατρείο : «ΙΑΤΡΙΚΗ ΠΙΣΤΗ»

Κρήτης 72, Νέα Ιωνία

T: 210 2717066

F: 210 2717924

TAXI ΠΛΩΜΑΡΙΟΥ

ΓΙΩΡΓΟΣ
ΠΕΤΡΕΛΗΣ

Τηλ.: 22520 33559 • Κινητό: 6932 485431

E-Mail: george_petrelis@hotmail.com
contact@taxi-plomari.gr

www.taxi-plomari.gr

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ "ΜΥΡΣΙΝΗ"

Τηλ. Καλοκαίρι: 2252033730 - 2252032498

Χειμώνα: 2252032526 • Κιν.: 6942442823

e-mail: mirsiniapartments@yahoo.gr

εφημερίδες βιβλία περιοδικά ημερολόγια

Θεοδωσίου 23 & Πετροπούλεως (Στάση Σιδήρη) Ίλιον

Τηλ.Fax: 210 2619003 - 210 2619696

e-mail: karpouzi@otenet.gr

**Για να μαθαίνετε τα νέα μας από το
internet επισκεφθείτε την ιστοσελίδα μας:**

www.plomarion.com

ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΤΑΓΕΣ:

Μπορείτε να στέλνετε: Πλωμαρίτικοι Αντίλαλοι

ΕΛΤΑ ΑΘΗΝΩΝ 49

Οδός Κουμουνδούρου 19 Αθήνα GREECE

Νίκος Βουλαλάς
Ψυχολόγος - Ψυχοθεραπευτής

Γ. Σισίνη 5, 115 28 Αθήνα
(Σταθμός Μετρό: Μέγαρο Μουσικής)
Τηλ.: 210 72 29 281
Κιν.: 6976 111 450
e-mail: nikolaosv@gmail.com

ΜΑΡΙΑΝΝΑ ΚΑΛΔΕΛΗ ΚΤΗΜΑΤΟΜΕΣΙΤΗΣ

Πλωμάρι Λέσβου Τ. Κ. 81200
Τηλ/Fax: 22520 31711
Κιν: 6974 142661, 6932411563
www.lesvos-realestate.com
• e-mail: m-estate@otenet.gr

ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ - ΘΕΡΜΑΝΣΗ
ΕΠΙΣΚΕΥΕΣ - ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΚΑΥΣΤΗΡΩΝ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΝΙΔΗΣ

ΠΛΩΜΑΡΙ ΛΕΣΒΟΥ - ΚΙΝ: 6946408202

ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΟ
ΤΥΡΑΝΗΣ
ΜΕΓΑΛΟΧΩΡΙ

<<Άγιος Ιωάννης>>

6974658754

ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΚΑΤ'ΟΙΚΟΝ

ΚΡΕΑΤΑ
ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
ΜΑΣ

ΟΥΖΟ ΒΑΡΒΑΓΙΑΝΝΗ: για ταξίδια γευστικών απολαύσεων™

Πλωμάρι: 2252032741 Αθήνα: 2109401092 Θεσσαλονίκη: 2310753527

www.barbayanni-ouzo.com, e-mail: info@barbayanni-ouzo.com

ME-STYL

ατελιέ
γραφικών τεχνών

Έντυπα Ιδιόχειρα προσκλητήρια Επιγραφές
Ιστοσελίδες Διαφημιστικά δώρα Σχέδια σε ρούχα

Ι. ΜΕΤΑΞΑ 9, ΠΑΙΑΝΙΑ - ΤΗΛ.: 210 6641011

www.me-styl.gr

Υπεύθυνος, Σχεδιαστής: Γ. Μουτζούρης